

การพัฒนาการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์
เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารในครอบครัว

THE DEVELOPMENT OF A TRAINING MODEL THROUGH ONLINE
SOCIAL NETWORKS TO PROMOTE FAMILY COMMUNICATION SKILLS

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการเรียนรู้และการสอน
คณะสหวิทยาการ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

**THE DEVELOPMENT OF A TRAINING MODEL THROUGH
ONLINE SOCIAL NETWORKS TO PROMOTE FAMILY
COMMUNICATION SKILLS**

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN INNOVATIONS IN LEARNING AND TEACHING
SCHOOL OF INTERDISCIPLINARY TECHNOLOGY AND INNOVATION
SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2018
COPYRIGHT OF SRIPATUM UNIVERSITY**

ชื่อหัวข้อสารนิพนธ์ การพัฒนาการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารในครอบครัว

THE DEVELOPMENT OF A TRAINING MODEL THROUGH ONLINE SOCIAL NETWORKS TO PROMOTE FAMILY COMMUNICATION SKILLS

นักศึกษา นายสุรเสกข์ ยุทธิวัฒน์ รหัสประจำตัว 61501515

หลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการเรียนรู้และการสอน

คณะ สหวิทยาการ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยศรีปทุม

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอมา เจริญสุข)

ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันยารัตน์ ศรีวิสุทธิสกุล)

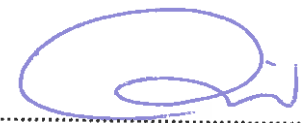
กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์)

กรรมการ

คณะสหวิทยาการ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยศรีปทุม อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการเรียนรู้และการสอน

คณบดีคณะสหวิทยาการ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช เลิศไพฑูรย์พันธ์)

วันที่ 20 เดือน กันยายน พ.ศ. 2562

สารนิพนธ์เรื่อง	การพัฒนาการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารในครอบครัว
คำสำคัญ	การฝึกอบรมออนไลน์ ทักษะการสื่อสารในครอบครัว Self-Help Group
นักศึกษา	นายสุรเสกข์ ยุทธิวัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์
หลักสูตร	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการเรียนรู้และการสอน
คณะ	สหวิทยาการ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาระบบการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายออนไลน์ในการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารของผู้ปกครองครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่น และ (2) เพื่อสร้างข้อเสนอแนะในการนำระบบฝึกอบรมออนไลน์ไปใช้เพื่อขยายเครือข่ายที่รองรับกับความต้องการของผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย โดยต้องการทดลองเพื่อหารูปแบบการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารของผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมายได้ตระหนักรับรู้ถึงปัญหาการสื่อสารภายในครอบครัว รู้วิธีการในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวของตนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพนำเชิงปริมาณ มีกลุ่มเป้าหมายคือผู้ปกครองที่มีลูกหลานวัยรุ่น มีเครื่องมือในการวิจัยคือแบบประเมินสัมพันธภาพและการสื่อสารของผู้ปกครอง การสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่ผ่านเกณฑ์ และแผนการฝึกอบรม การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการตอบแบบประเมินและการทำการทดสอบ โดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาวิจัย พบว่า

- (1) สามารถพัฒนาระบบที่ใช้ในการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายออนไลน์ในการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารของผู้ปกครองในครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่น โดยมีอัตราการเรียนจบอยู่ที่ 82% และ
- (2) พบว่าการจัดการอบรมออนไลน์นั้น จะต้องคำนึงถึง 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านผู้นำกระบวนการและอาสา ปัจจัยด้านสารสนเทศ

TITLE DEVELOPMENT OF A TRAINING MODEL THROUGH ONLINE SOCIAL NETWORKS TO PROMOTE FAMILY COMMUNICATION SKILLS

KEYWORD ONLINE TRAINING, FAMILY COMMUNICATION SKILLS, SELF-HELP GROUP

STUDENT SURASEKK YUTHIWAT

ADVISOR ASST.PROF. SIRINTHORN SINJINDAWONG, PH.D.

LEVEL OF STUDY MASTOR OF EDUCATION PROGRAM IN INNOVATIONS IN LEARNING AND TEACHING

FACULTY SCHOOL OF INTERDISCIPLINARY TECHNOLOGY AND INNOVATION SRIPATUM UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2019

ABSTRACT

The objective of this experimental research were (1) to develop a platform to help parents of teenagers improve their family communication through online social network; (2) to find suggestions to increase the capacity of the platform in order to response to the demand of the target group. The aim of the platform is to help the target group to realize the communication issues in their families and educate them on how they can improve their communication skills. Research instruments were online quiz, interview questions and training schedule. Data were analyzed using content analysis, the percentage, mean and standard deviation. The results showed that

(1) the platform was successfully developed with 82% success rate;

(2) in order to expand or implement the platform, leaners, facilitators and volunteers, and learning resource are the factors that need to take into consideration.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินธร ลินจินดวงศ์ ที่ปรึกษาที่สุดยอดของข้าพเจ้า ที่ทำให้เดินหน้าโครงการต่อจนเสร็จ

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ และกรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำชี้แนะ และข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิทยานิพนธ์

ขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ไทโยมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัฐสภา แก่นแก้ว ดร.เกรียงไกร สัจจะเหตุทัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันยรัตน์ ศรีวิสุทธิสกุล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย รวมทั้งกำลังใจ แก่ข้าพเจ้า

ขอบคุณทีมมูลนิธิเครือข่ายครอบครัว พี่ใหม่ น้องรุ่ง ทีมแม่ๆอาสา และผู้ปกครองที่เข้ามาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และ ปิง ที่ช่วยเหลือเป็นอย่างมากในการเตรียมข้อมูลสำหรับการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ขอขอบขอบคุณ สสส. ที่เป็นผู้สนับสนุนในการเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้โครงการนี้เกิดขึ้น และขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการนี้ทุกท่านที่ข้าพเจ้าไม่ได้กล่าวถึง

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึก กลุ่มผู้ปกครองที่มีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างเขากับลูก และไม่รู้จะต้องปรับเปลี่ยนตัวเองอย่างไรแต่ยอมเปิดใจมาลองเรียนรู้ระบบการเรียนแบบนี้นี้กับกลุ่มของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็อยากให้มีแพลตฟอร์มการเรียนรู้นี้เป็นอีกทางเลือกที่ผู้ปกครองลักษณะแบบนี้ ได้เรียนรู้เพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างเขากับลูกดีขึ้น

สุรเสกข์ ยุทธิวัฒน์

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติมากรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
1 บทนำ.....	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	7
แนวคิด Flipped Classroom	9
ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)	10
การออกแบบสภาพแวดล้อมการฝึกอบรมออนไลน์	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
กลุ่มตัวอย่าง	18
แบบแผนของการวิจัย.....	18
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	18
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	20
การเก็บรวบรวมข้อมูล	23
การวิเคราะห์ข้อมูล	23
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25

สารบัญ (ต่อ)

5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย	31
	อภิปรายผลการวิจัย	33
	ข้อเสนอสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้	36
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	37
	บรรณานุกรม	38
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก แบบประเมินสัมพันธภาพพื้นฐาน	42
	ภาคผนวก ข การดำเนินการอบรมบนแอปพลิเคชันไลน์	44
	ประวัติย่อผู้วิจัย	50

สารบัญตาราง

3.1	ขั้นตอนดำเนินการทำวิจัย	19
-----	-------------------------	----

สารบัญแผนภาพ

1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2.1	วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning cycle) ที่มา Kolb et al., 1991 p.59	11
3.1	แผนการฝึกอบรม	22

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสื่อสารเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อความสุขและความเข้มแข็งของครอบครัว การสื่อสารที่สร้างสรรค์ (Constructive Communication) ในครอบครัวจะทำให้สมาชิกในครอบครัวเกิดความเข้าใจกันในเรื่องต่าง ๆ เช่น เข้าใจความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของกันและกัน แล้วนำมาสู่ความรู้สึกดี ๆ ความปลาบปลื้มยินดี สัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังนั้นสมาชิกในครอบครัวจึงควรมีแนวทางที่จะสื่อสารอย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างสุขให้กับสมาชิกทุกคนในครอบครัว และหลีกเลี่ยงการสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์ (Destructive Communication) ซึ่งเป็นการสื่อสารที่สมาชิกในครอบครัวไม่สามารถสื่อสารกันได้อย่างตรงไปตรงมา และไม่สามารถที่จะสื่อสารให้เกิดความเข้าใจกันได้อย่างถูกต้องชัดเจน หรือมีการตีความผิดพลาดทำให้เกิดความขัดแย้งกันและมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกัน ครอบครัวก็จะไม่สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เช่น พ่อแม่รักและเป็นห่วงลูกเรื่องการใช้จ่ายเงินของลูก แต่ถ้ามารดาของพ่อแม่ เป็นไปในลักษณะไม่เหมาะสม ลูกก็อาจเข้าใจผิดคิดว่าพ่อแม่ไปก้าวก่ายชีวิตส่วนตัวของเขาเพราะเป็นเงินที่ เขาหามาด้วยน้ำพักน้ำแรงของเขาเอง เป็นต้น ดังนั้นการสื่อสารในครอบครัวจึงเป็นเรื่องที่ทุกคนควรให้ความสำคัญและไม่ควรมองข้าม (นวลฉวี ประเสริฐสุข, 2558 : 738 - 743)

จากสถิติของโครงการวิจัยครอบครัวไทยในเขตเมือง 2557 (Thai Urbanized Family 2014) ระบุว่า 1 ใน 3 ของครอบครัวในเมืองมีสัมพันธภาพน่าเป็นห่วง ขาดการปฏิบัติสัมพันธ์ มีครอบครัวถึง 40% ที่ไม่ค่อยเล่าหรือไม่เล่าอะไรให้คนในครอบครัวฟังเลย มีครอบครัวมากถึง 60% ที่มีการใช้อำนาจ บังคับ บู่เข็ญ และอีก 33% ไม่ค่อยใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา และมากถึง 34% คำทอหยาบคาย ทำร้ายจิตใจ ละเลยทอดทิ้ง รวมถึงมีการทำร้ายร่างกาย 11%

จากงานวิจัยเรื่องสัมพันธภาพครอบครัวกับปัญหาการกระทำผิดในวัยรุ่นของ วณัญญา แก้วแก้วปาน (2560) กล่าวว่าสัมพันธภาพครอบครัวที่ดีนั้น เกิดจากการที่สมาชิกในครอบครัวมีการสนทนาพูดคุยกันอยู่เสมอ มีการแสดงออกถึงความรักใคร่ปรองดอง ความห่วงใยซึ่งกันและกัน และสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาที่มีปัญหาเกิดขึ้นกับสมาชิกในครอบครัว ส่วนครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีนั้น มีสาเหตุมาจากการขาดการสื่อสารที่เข้าใจกัน ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจกัน

ความห่างเหินกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว โดยสัมพันธ์ภาพในครอบครัวนั้นมีผลโดยตรงกับพฤติกรรมของวัยรุ่น การขาดปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัวสามารถก่อให้เกิดปัญหาและนำไปสู่พฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นได้ ในขณะที่เดียวกัน สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวก็สามารถป้องกันปัญหาพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การกระทำความผิดของวัยรุ่นในอนาคตได้ โดยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัวนั้นเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคน โดยซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และนำไปสู่พฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่น

ผลจากการ Focus Group กับกลุ่มพ่อแม่ที่มีปัญหาในครอบครัวจำนวน 4 ครอบครัว พบว่า ทุกครอบครัวต้องการรู้วิธีการสื่อสารพูดคุยกับลูกอย่างมีประสิทธิภาพ และอยากให้ครอบครัวของตนเป็นครอบครัวที่มีความสุขและอบอุ่น ซึ่งที่ผ่านมาเมื่อเกิดปัญหาขึ้นในครอบครัว วิธีการที่สมาชิกในครอบครัวเลือกปฏิบัติมักแสดงออกใน 2 แนวทางคือ

1. หาวีธีคลายเครียด เช่น ระบายปัญหากับเพื่อน ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ เสพยาเสพติด มีเพศสัมพันธ์ ไปเที่ยว เข้าวัด ดูรายการตลก ซึ่งสุดท้ายแล้วปัญหาจะไม่ได้รับการแก้ไข และอาจสร้างปัญหาใหม่เพิ่มขึ้นอีก

2. หาวีธีแก้ไขปัญหา เช่น หาวีธีการผ่านออนไลน์ Google Pantip ปรึกษาเพื่อน ปรึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งในบางครอบครัวอาจจะโชคดี ได้รับคำแนะนำที่นำไปปรับใช้กับครอบครัวตนเองได้ แต่ในบางครอบครัวอาจพบปัญหาอีก 2 เรื่อง เช่น ข้อมูลมีมากเกินไป ไม่รู้จะเชื่อคำแนะนำแบบไหน และ ข้อมูลกว้างเกินไป ไม่สามารถปรับใช้กับบริบทครอบครัวของตนเองได้

ผลจากแบบสอบถามออนไลน์จากกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 300 ครอบครัว พบว่าผู้ปกครองส่วนมากมักคิดว่าตนเองสื่อสารกับลูกดีอยู่แล้ว ครอบครัวไม่ได้มีปัญหาอะไร ถ้าเขาจะหาข้อมูลจากผู้ที่มีความรู้ เขาก็ไม่รู้จะไปหาข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้จากที่ไหน ถ้าครอบครัวเขามีปัญหา เขาจะไม่ปรึกษาเพื่อนหรือคนรอบข้าง เพราะคิดว่าเรื่องในครอบครัวไม่ควรนำไปให้คนอื่นรู้ ไม่มีเวลา ถ้าจะต้องขาดงานหลายๆ วันเพื่อไปอบรม โดยประเด็นที่ผู้ปกครองมักกังวลเกี่ยวกับลูกของตนเองมากที่สุดคือ

1. เพื่อน (การเข้ากันกับเพื่อน, การถูกรังแก)
2. แฟน (ความสัมพันธ์)
3. การเรียน (ด้านวิชาการและด้านพฤติกรรมในโรงเรียน)
4. อนาคต (เส้นทางการเรียนและอาชีพในอนาคต)
5. เพศ (สตรีระ และ พฤติกรรม)
6. ครอบครัวและกฎเกณฑ์ในบ้าน เช่น การช่วยงานบ้าน
7. การตั้งเงื่อนไขเพื่อขอของรางวัล

8. การติดมือถือหรือติดเกมส์

ปัจจุบันมีการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารนั้นมีการทำผ่านการจัดคอร์สอบรม แต่การจัดอบรมนั้น มีความไม่สะดวกในหลายๆด้าน ทั้งในเรื่องของเวลา สถานที่ เนื้อหาที่ไม่เฉพาะเจาะจงทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจ การขาดการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ขาดความมั่นใจในการนำไปใช้ และกลุ่มเป้าหมายมีขนาดใหญ่ การพัฒนานวัตกรรมการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารของครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่นผ่าน Platform Online เพื่อแก้ไขปัญหาสัมพันธภาพในครอบครัว โดยเฉพาะประเด็นการสื่อสารของผู้ปกครองในครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่น ซึ่งถือเป็นประชากรที่อยู่ในช่วงอ่อนไหวต่อสิ่งเร้ารอบตัว เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเจริญเติบโตมีความเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ค่อนข้างมาก ฉะนั้นหากสัมพันธภาพ และการสื่อสารระหว่างกันในครอบครัวไม่มีศักยภาพ ก็อาจจะส่งผลก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การใช้ความรุนแรง หนีออกจากบ้าน การใช้สารเสพติด ติดการพนัน ติดเกมส์ ท้องก่อนวัยอันควร เป็นต้น อันจะส่งผลให้เกิดปัญหาที่กระทบต่อชุมชน สังคม โรงเรียน หากแต่ละครอบครัวสามารถดูแลลูกวัยรุ่นในครอบครัวของตนเองได้ จะช่วยลดความเสี่ยงที่นำไปสู่วงจรการกระทำผิดของวัยรุ่น แต่กลับทำให้เขาเป็นประชากรที่มีคุณภาพของสังคมในอนาคต รวมถึงจะทำให้ครอบครัวอบอุ่นมากยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

1. ระบบการฝึกอบรมออนไลน์แบบใดที่รองรับกับความต้องการของกลุ่มผู้ปกครองที่มีลูกหลานวัยรุ่นได้
2. ข้อเสนอแนะในการนำระบบการฝึกอบรมออนไลน์ไปใช้ในการขยายเครือข่ายรองรับกับความต้องการของผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาระบบการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายออนไลน์ในการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารของครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่น
2. เพื่อสร้างข้อเสนอแนะในการนำระบบฝึกอบรมออนไลน์ไปใช้เพื่อขยายเครือข่ายที่รองรับกับความต้องการของผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครองที่มีลูกหลานวัยรุ่น จำนวน 64 คน
 - รอบที่ 1 : การพัฒนาระบบ จำนวน 24 คน
 - รอบที่ 2 : การพัฒนาเครือข่ายการสอนออนไลน์ จำนวน 40 คน
2. ตัวแปร
 - 2.1 Flipped Classroom: ห้องเรียนกลับทาง
 - 2.2 Experiential Learning: การเรียนรู้เชิงประสบการณ์
 - 2.3 การออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์
3. ระยะเวลาในการทดลอง มิถุนายน 2562 - สิงหาคม 2562
4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง ทักษะในการสื่อสารเชิงบวก

นิยามศัพท์

1. การสื่อสารผ่านแพลตฟอร์ม ออนไลน์ (Platform Online) หมายถึง กระบวนการการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารในครอบครัวระหว่างผู้ปกครองที่มีลูกหลานวัยรุ่นผ่านช่องทางต่าง ๆ ของสื่อออนไลน์ ได้แก่ Facebook, YouTube, Line กลุ่ม
2. ครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่น หมายถึง ครอบครัวที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผู้ปกครองอายุ 40 ปีขึ้นไป ซึ่งมีลูกหรือหลานในช่วงอายุ 12-18 ปี โดยเป็นครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันดี แต่ขาดทักษะการสื่อสารกับลูกหลานวัยรุ่น ซึ่งจะใช้แบบคัดกรองความสัมพันธ์ของครอบครัว เป็นตัวคัดเลือกครอบครัวเป้าหมาย
3. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองที่มีปัญหาการสื่อสารกับลูกหลานวัยรุ่นที่ดูแล และต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารกับลูกหลานวัยรุ่นให้ดีขึ้น
4. การฝึกอบรม หมายถึง การให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะการสื่อสารเชิงบวก ระหว่างผู้ปกครองกับลูกหลานวัยรุ่น
5. Self Help Group หมายถึง กลุ่มพัฒนาศักยภาพการสื่อสารในครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่น ซึ่งจะมีผู้ปกครองที่ผ่านการคัดเลือกมาทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการสื่อสารในกลุ่ม
6. ทักษะการสื่อสาร หมายถึง เทคนิคที่จะใช้ในการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารของผู้ปกครองในครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่น ดังนี้
 - 6.1 I message คือ การพูดถ้อยคำออกมาโดยเน้นไปที่ "เรา หรือตัวเองเป็นที่ตั้ง" เน้นกระบวนการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ที่อาศัยทักษะการส่งหรือสื่อความหมายที่ชัดเจน "ที่ไม่ใช่

การดำเนิน” เกี่ยวกับสถานการณ์ที่ผู้ส่งหรือสื่อสารออกไปสัมพันธ์อยู่ขณะนั้น (พูดถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้น) “ฉัน” เท่านั้น ผู้รับหรือผู้ฟังความหมายที่สื่อออกมาจากข้อความที่ใช้คำว่า “ฉัน” “จะไม่รู้สึกว่าคุณกล่าวหา”

6.2 คำชม: เป้าหมายของการชม คือทำให้ลูกรู้สึกถึงคุณค่าและภูมิใจในตัวเอง หลักการในการชื่นชมลูกคือควรชมจากเหตุการณ์จริงในเรื่องที่เหมาะสม ไม่ชมพร่ำเพรื่อ ชมเขาเพื่อให้เขาก้าวหน้าและมีกำลังใจ ไม่เน้นชมผลของการกระทำ แต่ให้ชื่นชมที่ความพยายาม

6.3 การสะท้อนความรู้สึก: การสะท้อนความรู้สึกคือการสะท้อนให้ลูกทราบว่าพ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของลูกอย่างไร มีเป้าหมายเพื่อสร้างความไว้วางใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยทำให้ประเด็นที่ยากสื่อสารได้ชัดเจนขึ้น

6.4 การลงโทษ: เป้าหมายของการลงโทษคือการตัดทอนหรือลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของลูก โดยมีหลักการ เช่น การลงโทษอย่างสมเหตุสมผลและทันที่ สัมพันธ์กับปัญหาที่เกิดขึ้น เอาจริงเอาจัง ไม่ทำให้เสียหน้า ไม่ดวนสรุป และสื่อสารให้ชัดเจนว่าทำไมเขาถึงถูกลงโทษ รวมถึงหยังเสี่ยงว่าตัวเองควรถูกทำโทษอย่างไรจึงจะเหมาะสม

6.5 การให้รางวัล: การให้รางวัลนำมาใช้เพื่อกระตุ้นให้เด็กมีความพยายามรับผิดชอบงานตรงหน้า โดยเฉพาะเรื่องที่เป็นปัญหาเรื้อรังมานาน โดยเน้นที่การสร้างสภาพภูมิใจในตัวเด็กจากผลงานที่เกิดขึ้นภายใต้ความพยายามของตนเองร่วมกับทำที่ผู้ใหญ่ชื่นชมและเป็นกำลังใจ

6.6 การตั้งกฎเกณฑ์: เป้าหมายของการตั้งกฎในบ้าน ไม่ใช่เพื่อบีบบังคับ แต่เพื่อให้ทุกคนในบ้านรู้หน้าที่ของตนและความคาดหวังของสมาชิกคนอื่น ๆ โดยมีหลักการ เช่น ให้ลูกได้ร่วมกำหนดกฎระเบียบ เหมาะสมกับวัยและปฏิบัติได้ เสมอต้นเสมอปลาย

7. Flipped Classroom หมายถึง รูปแบบการสอนที่เปลี่ยนการใช้ช่วงเวลาของการบรรยายเนื้อหาในห้องเรียน เป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกแก้โจทย์ปัญหาและประยุกต์ใช้ความรู้ โดยปรับให้ส่วนของการบรรยายเนื้อหาไปอยู่ในช่องทางอื่น ๆ

8. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่ผู้จัดการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงคือ สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ เนื่องจากผู้เรียนจะเป็นผู้ที่ทำการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก และบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งผู้สอนจะเป็นผู้ควบคุม ดูแลและกระตุ้นเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ได้อย่างทั่วถึง รวมถึงเป็นผู้ให้อธิบายและให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ระบบการฝึกอบรมออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารของครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่น
2. ได้ข้อเสนอแนะในการนำระบบการฝึกอบรมออนไลน์ไปขยายเครือข่ายที่สามารถรองรับความต้องการของผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย
3. ผู้ปกครองในครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่นได้รับการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพผ่าน Platform online ส่งผลให้เกิดเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกกับลูกหลานวัยรุ่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

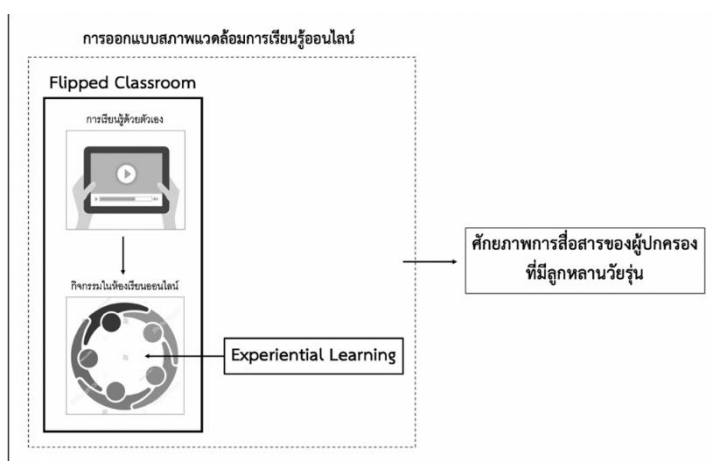
ตัวแปรต้น

1. Flipped Classroom: ห้องเรียนกลับทาง
2. Experiential Learning: การเรียนรู้เชิงประสบการณ์
3. การออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์

ตัวแปรตาม

ศักยภาพการสื่อสารของผู้ปกครองที่มีลูกหลานวัยรุ่น

ระยะที่ 1 : ระบบการฝึกอบรมออนไลน์

ระยะที่ 2 : สร้างข้อเสนอแนะสำหรับการนำระบบการฝึกอบรมออนไลน์ไปใช้

การฝึกอบรมออนไลน์ที่รองรับความต้องการของกลุ่มผู้ปกครองที่มีลูกหลานวัยรุ่นเพิ่มขึ้น

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารของครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่นผ่าน Platform online นั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในงานวิจัย เพื่อนำมา กำหนดเป็นสมมติฐานในการวิจัย ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
2. แนวคิด Flipped Classroom
3. ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)
4. การออกแบบสภาพแวดล้อมการฝึกอบรมออนไลน์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

Knowles (1975) ได้ทำการรวบรวมแนวคิดของจิตวิทยามานุษย นิยม และสรุปเป็นพื้นฐานพัฒนาขึ้นเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ โดยมีการนำคำว่า Andragogy มาใช้ในวงการศึกษ ในปี ค.ศ. 1967 ซึ่งหมายถึงการเรียนการสอนบนข้อตกลงเบื้องต้นคือ ผู้เรียนเป็นกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการเรียนรู้แบบ Andragogy สามารถแบ่งได้เป็น 5 ขั้นตอน คือ 1. การวินิจฉัยความต้องการการเรียนรู้ (Diagnosing learning needs) ในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนต้องวิเคราะห์ว่าตนเองต้องการ หรือมีความสนใจในเรื่องใด 2. การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ (Formulating learning goals) หลังจากที่ทำการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตนแล้ว ผู้เรียน ต้องทำการกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ย่อยในการเรียน 3. การระบุแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ (Identifying human and material resources for learning) ซึ่งขั้นตอนนี้ถือเป็นอีกขั้นตอนที่ สำคัญ เพราะแหล่งการเรียนรู้เป็นแหล่งที่จะกำหนดความรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป ดังนั้นแหล่งข้อมูลการเรียนรู้จะต้องผ่านการสรรหาและเลือกสรรให้เหมาะสม 4. การเลือก และปฏิบัติด้วยกลวิธีการเรียนที่เหมาะสม (Choosing and Implementing appropriate learning strategies) ผู้เรียนจะต้องพิจารณาเลือกกลวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับตนเองและบริบทการเรียนรู้

ของตนเอง 5. ประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluating learning outcomes) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ผู้เรียรทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนของตน รวมถึงทำให้ทราบว่า การเรียนรู้ที่ตนเองเป็นผู้ออกแบบนั้นสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการเรียนของตนหรือไม่

วิธีการสอนผู้ใหญ่ให้ประสบผลสำเร็จนั้น สิ่งสำคัญที่ผู้สอนต้องคำนึงถึงให้มากที่สุดคือ เรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ที่มีประสบการณ์ที่มีความแตกต่าง และหลากหลายของผู้ใหญ่ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนแต่ละคนมีประสิทธิภาพการเรียนรู้ และรับรู้ที่แตกต่างกัน ผู้สอนจะต้องมีวิธีการส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ดังนั้นสิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดการการเรียนการสอน คือ เรื่องของจิตวิทยาการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งการจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ Knowles (1978); Tough (1979); สุชาติณี ใจเย็น (2545); ชัยฤทธิ โภธิสุวรรณ (2548) สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการและความสนใจ กล่าวคือผู้ใหญ่จะมีแรงจูงใจและพึงพอใจในการเรียนรู้นั้น หากการเรียนรู้นั้นตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา ผู้ใหญ่จะต้องวิเคราะห์ว่าตนเองต้องการหรือมีความสนใจในเรื่องใด ดังนั้นควรมีการชักจูงอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดความสนใจในการเรียนรู้ และสามารถทำให้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ การเรียนรู้ที่นำเอาสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญในการจัดการเรียนการสอนนั้น จะทำให้เกิดผลดีกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เนื่องจากทำให้ผู้ใหญ่มีความสนใจในการเรียนรู้นั้นมากขึ้น

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ ประสบการณ์ถือเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่าสำหรับผู้ใหญ่ การวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้ใหญ่นั้นถือเป็นหลักสำคัญของการศึกษาผู้ใหญ่

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง ความต้องการทางจิตวิทยาส่วนลึกของผู้ใหญ่ คือ ความรู้สึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ ฉะนั้นบทบาทหน้าที่ของผู้สอนในการเรียนการสอนของผู้ใหญ่นั้น ควรจะเป็นผู้สืบหาหรือสืบค้นความรู้ร่วมกันกับผู้เรียนมากกว่าการส่งผ่านความรู้

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนการสอนของผู้ใหญ่นั้น จะต้องมีการจัดเตรียมรูปแบบของการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน เนื่องจากผู้ใหญ่ที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคลมากกว่าเด็ก ซึ่งรวมถึงความแตกต่างด้านความสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอน

จะเห็นได้ว่าปัจจัยเหล่านี้มีส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งเป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับเพื่อน ผู้สอนหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้า

กับสถานการณ์ของตน การเรียนการสอนของผู้ใหญ่นั้นจึงเป็นการเรียนรู้ในลักษณะการเรียนแบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนและผู้สอน โดยให้ความต้องการของผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเชื่อมโยงลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. แนวคิด Flipped Classroom

Flipped classroom เป็นรูปแบบในการเรียนการสอนแบบใหม่ที่นักวิชาการเริ่มให้การสนใจ ซึ่งเป็นการผสมผสานกันระหว่างเทคโนโลยีและการศึกษา เพื่อทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น กระบวนการเรียนการสอนของ Flipped classroom นั้น จะเปลี่ยนการใช้ช่วงเวลาของการบรรยายเนื้อหาในห้องเรียน เป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกแก้โจทย์ปัญหา และประยุกต์ใช้จริง (Bishop & Verleger, 2013) การเรียนการสอนแบบ Flipped classroom นั้น จะปรับให้ส่วนของบรรยายเนื้อหาไปอยู่ในช่องทางอื่น ๆ ซึ่งเริ่มจากการให้นักเรียนดูวิดีโอการสอนที่บ้านผ่านระบบออนไลน์หรือ smart device โดยนักเรียนสามารถเข้าถึงได้เมื่ออยู่ที่บ้านหรือนอกห้องเรียน สามารถเรียนตามความเร็วของตัวเอง และพูดคุยกับนักเรียนคนอื่นหรือถามคำถามคุณครู ผ่านระบบออนไลน์ ผู้สอนอาจจะทิ้งโจทย์ หรือให้นักเรียนสรุปเนื้อหาเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน และนำมาอภิปรายหรือปฏิบัติจริงในห้องเรียน หลังจากนั้น เมื่อถึงเวลาเรียนห้องเรียนเปลี่ยนเป็นห้องกิจกรรม ที่นักเรียนสามารถถกเถียง แสดงความคิดเห็น ทำงานกลุ่ม ทำโจทย์ เล่นเกม ฯลฯ โดยคุณครูมีหน้าที่กำกับดูแลนักเรียน ตอบคำถาม และทำให้บทสนทนาหรือกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางที่วางแผนไว้ อาจจะสรุปได้ว่าการเรียนการสอนในรูปแบบ Flipped Classroom นั้น เป็นการเอาการบ้านที่เคยมอบหมายให้นักเรียนฝึกทำเองนอกห้องมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในห้องเรียน และในทางกลับกัน เนื้อหาที่เคยถ่ายทอดผ่านการบรรยายในห้องเรียนจะเปลี่ยนไปอยู่ในสื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เองที่บ้านหรือที่อื่น ๆ

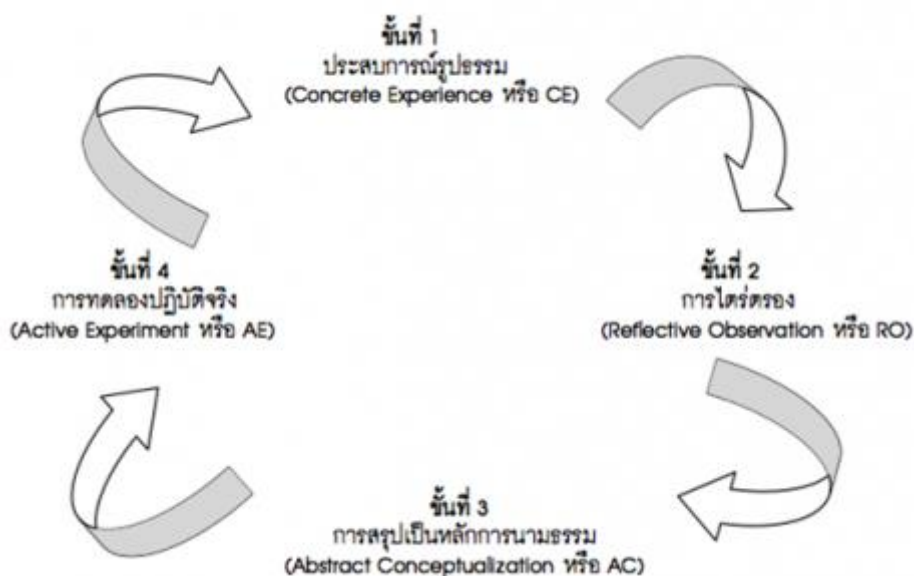
การเรียนการสอนแบบ Flipped classroom นั้น เป็นทางเลือกที่น่าสนใจในการจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ เนื่องจากสามารถช่วยให้ผู้สอนประหยัดเวลาที่ใช้ในการเตรียมตัวและการสอน เนื่องจากผู้สอนไม่มีความจำเป็นจะต้องสอนในเรื่องเดิม ๆ ทำให้ผู้สอนมีเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับหัวข้อที่เข้าใจยาก หรือแม้กระทั่งสามารถช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล ได้มากขึ้น (Bergmann & Sams, 2012) อีกทั้งการเรียนการสอนแบบ Flipped Classroom นั้นจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามความเร็วที่เหมาะสมของแต่ละคน เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ผ่านวิดีโอ ผู้เรียนจึงสามารถหยุด ถอยหลัง หรือดูซ้ำในส่วนที่ตนไม่เข้าใจได้ และยังสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้ได้เต็มที่ตามความต้องการของตน นอกจากนี้

การจัดการเรียนการสอนแบบ Flipped Classroom นั้น ยังเป็นการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากผู้เรียนคนอื่น ๆ ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ในขณะที่การเรียนที่เน้นการบรรยายและถ่ายทอดเนื้อหาของบทเรียนนั้น ผู้เรียนจะมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการจดจำในสิ่งที่ผู้สอนถ่ายทอดมากกว่า แต่ในการจัดการเรียนการสอนแบบ Flipped classroom ที่เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดเกี่ยวกับแนวคิดหลักหรือแก่นของความรู้ นั้น ๆ ช่วยให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนต้องการความรู้หรือขาดความเข้าใจในส่วนใด ต้องการคำชี้แนะอย่างไร ซึ่งเหมาะกับการเรียนการสอนของผู้ใหญ่เนื่องจากบรรยากาศในการเรียนรู้แบบนี้สามารถสร้างส่วนร่วมหรือถึงจุดความสนใจจากผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคนิคและเครื่องมือการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนรู้คือการกระตุ้นการมีส่วนร่วมในห้องเรียนมากขึ้น (Engagement) ผ่านการเรียนรู้เชิงรุก การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสอนและการเรียนรู้ (ICT for teaching and learning) เป็นการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียน เนื่องจากกิจกรรมที่ให้ฝึกฝนนั้นจะช่วยให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนนั้นมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะหลังจากการเรียนไปแล้วดังที่คาดหวังไว้หรือไม่

3. ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)

การให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและถกเถียงกับทั้งผู้สอนและผู้เรียนคนอื่น ๆ นั้น นับเป็นการทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential learning) โดยทฤษฎีวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb (1984; อ้างถึงใน เกศสุดา รัชฎาวิชิตกุล, 2547) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนที่เป็นวงจรต่อเนื่องกัน (ภาพที่ 2.1)

ขั้นที่ 1 ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete Experience) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมและรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ จากการทดลองลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามที่ผู้สอนกำหนด โดยเน้นการใช้ความรู้สึกและยึดถือสิ่งที่เกิดขึ้นจริงตามที่ตนประสบในขณะนั้น โดย Kolb เชื่อว่าการที่ผู้เรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ นั้น จะทำให้ผู้เรียนได้สัมผัส “ธรรมชาติที่แท้จริงขององค์ความรู้” นั้น

ภาพที่ 2.1 วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning cycle)

ที่มา Kolb et al., 1991 p.59

ขั้นที่ 2 การไตร่ตรอง (Reflective Observation) เป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกของตนเองจากประสบการณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมและแลกเปลี่ยนกับสมาชิกในกลุ่ม ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ถึงความคิด ความรู้สึกของคนอื่นที่แตกต่างหลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น และผลของการสะท้อนความคิดเห็น หรือการอภิปรายจะทำให้ได้แนวคิด หรือข้อสรุปที่มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้เรียนจะรู้สึกได้ว่าตัวเองได้มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง มีความสำคัญที่มีคนฟังเรื่องราวของตนเอง และได้มีโอกาสรับรู้เรื่องของคนอื่น ซึ่งจะทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น ทำให้สัมพันธภาพในกลุ่มผู้เรียนเป็นไปด้วยดี องค์ประกอบนี้ จะช่วยทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งด้านความรู้ และเจตคติในเรื่องที่อภิปราย

ขั้นที่ 3 การสรุปเป็นหลักการนามธรรม (Abstract Conceptualization) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสรุปข้อมูล ความคิดเห็น ที่ได้จากการสะท้อนความคิดเห็น และอภิปราย ในขั้นนี้ผู้สอนอาจใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนให้ช่วยกันสรุปข้อคิดเห็น กรณีที่กิจกรรมนั้นเป็นเรื่องของข้อมูลความรู้ใหม่ ผู้สอนอาจเสริมข้อมูล ข้อเท็จจริงในประเด็นนั้น ๆ เพิ่มเติม (Adding) โดยการอธิบาย บอกกล่าว การให้อ่านเอกสาร การควิดิทัศน์ ฯลฯ เพื่อเติมเต็มประสบการณ์ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสรุปเป็นหลักการ ความคิดรวบยอด หรือองค์ความรู้ใหม่ได้

ขั้นที่ 4 การทดลองปฏิบัติจริง (Active Experiment) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำเอาความเข้าใจที่สรุปได้ในขั้นที่ 3 ไปทดลองปฏิบัติจริงด้วยตนเองเพื่อทดสอบความถูกต้องของทฤษฎีที่เรียนมา

โดยผู้เรียนจะต้องนำความคิดรวบยอด องค์ความรู้ หรือข้อสรุปที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 ไปทดลองประยุกต์ใช้ ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนมากมักจะขาดองค์ประกอบการทดลองหรือประยุกต์ใช้แนวคิด ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญที่ผู้สอนจะได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักการประยุกต์ใช้ความรู้ และนำไปใช้ได้จริง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ความรู้ ขั้นตอนนี้เน้นที่การประยุกต์ใช้ความรู้ของผู้เรียน เพื่อทดสอบและยืนยันความเข้าใจของผู้เรียน จากทฤษฎีนี้ Kolb จึงชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนแต่ละคนจะเน้นใน ขั้นตอนต่าง ๆ แตกต่างกันไปให้มีการใช้ขั้นตอนต่าง ๆ ในการเรียนรู้ไม่เท่า กัน บางคนเน้นที่ขั้นที่ 1 บางคนเน้นที่ขั้นที่ 2 บางคนเน้นที่ขั้นที่ 3 และบางคนเน้นที่ขั้นที่ 4

4. การออกแบบสภาพแวดล้อมการฝึกอบรมออนไลน์ (Online training environment)

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environment) มีความหมายว่า สิ่งต่าง ๆ สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียน ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบ และมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน มีบรรยากาศในการเรียนที่ดี ก็จะส่งผลทางบวกต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ออนไลน์ เป็นการออกแบบการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยี การเข้าถึงประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการใช้เทคโนโลยี มีการเชื่อมต่อ มีความยืดหยุ่นและการปฏิสัมพันธ์ การเรียนรู้ออนไลน์เป็นการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างความยืดหยุ่นทั้งในด้านเวลาและสถานที่ การออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์ต้องคำนึงถึงประสบการณ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยกระบวนการออกแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบที่เน้นผลลัพธ์หรือพฤติกรรมของการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรม มีขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างความสนใจให้ผู้เรียน ผู้สอนต้องมั่นใจว่าผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนรู้และร่วมกิจกรรมในการเรียนการสอนโดยการนำเสนอสิ่งที่กระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียน เช่น การกระตุ้นให้ผู้เรียนสงสัย การตั้งคำถามชวนคิดให้แก่ผู้เรียน รวมถึงการกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ช่วยกันตอบ โดยในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์นั้น นอกจากการจัดการเรียนรู้ในเรื่องที่ผู้เรียนมีความสนใจแล้ว ยังสามารถสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนโดยใช้สื่อที่สามารถดึงดูดความสนใจ เช่น วิดีโอ หรือ ภาพ เป็นต้น

2. การแจ้งจุดประสงค์ให้แก่ผู้เรียน การแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์หรือผลลัพธ์ทางการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ต้องเรียนรู้อย่างชัดเจน ซึ่งการแจ้งจุดประสงค์ต้องแจ้งก่อนการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนจะเริ่มขึ้น โดยผู้สอนจะต้องอธิบายถึงพฤติกรรมที่ต้องการเกณฑ์ของการวัดผล ซึ่งผู้เรียนสามารถปรับแก้ที่นั้นให้เข้ากับความต้องการและความสามารถของตนเองได้

3. กระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมที่จำเป็น การกระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงประสบการณ์บางอย่างที่ตนเองมีมาก่อนนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้ดีขึ้น โดยในการเรียนรู้ออนไลน์นั้น สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมและประสบการณ์ของตนผ่านการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงความรู้รวมถึงกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าเรียน

4. การเสนอบทเรียนใหม่ ในการเรียนการสอนออนไลน์นั้น ผู้สอนสามารถโพสต์ลิงก์เว็บไซต์ วิดีโอคลิป หรือหนังสือออนไลน์ รวมถึงแทรกการทดสอบระหว่างเรียนผ่านทางกรอกิปรายแบบกลุ่มได้

5. การให้แนวทางการเรียนรู้ ผู้สอนควรแนะนำแนวทางและแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมทั้งการให้ผู้เรียนประเมินตนเองระหว่างเรียน

6. การให้ลงมือปฏิบัติ การเรียนการสอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรเป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะและความรู้ใหม่เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน โดยควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสอธิบาย แสดงถึงคำตอบที่ซับซ้อน และสามารถบูรณาการความรู้ใหม่ จัดหาเนื้อหาและยกตัวอย่างที่เข้ากับบริบทของตน

7. การให้ข้อมูลป้อนกลับ ควรมีการประเมินและให้ข้อมูลป้อนกลับการเรียนรู้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนทราบและสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนได้อย่างทันที

8. การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ การทดสอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามวัตถุประสงค์และเกณฑ์การรู้นั้น จะทำให้สามารถประเมินผลการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยควรมีการจัดการประเมินตั้งแต่ก่อนเริ่มการเรียนการสอน ระหว่างการจัดการเรียนการสอน และภายหลังจากการจัดการเรียนการสอน

9. การส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนการเรียนรู้ กระบวนการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจของตน ช่วยเหลือให้ผู้เรียนมีความรู้ใหม่จากความเข้าใจของตนเอง

จะเห็นได้ว่าการออกแบบระบบที่สนับสนุนการติดต่อระบบการเรียนรู้ออนไลน์นั้น เป็นระบบที่สนับสนุนการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้เรียนกับผู้เรียน มีสื่ออุปกรณ์ที่สอดคล้องกับการเรียนในปัจจุบัน สนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียน เน้นการเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง คำนึงถึงความสามารถที่แตกต่างของผู้เรียน โดยมีสื่อดิจิทัลและระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพมาช่วยทำให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปิยะพงษ์ ไสยโสภณ (2550) ทำการศึกษาทฤษฎีแอนดราโกยี (Andragogy) ของมัลคอล์ม โนลส์ พบว่าเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้ใหญ่ กล่าวคือผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีก็ต่อเมื่อได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่และได้รับการจูงใจให้อยากเรียน มองเห็นความสำคัญของเรื่องที่จะเรียนซึ่งสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และสัมพันธ์กับความรู้และประสบการณ์ที่เขามีการจัดการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับปัญหาที่ผู้เรียนพบจริงในชีวิตประจำวัน โดยที่ผู้เรียนจะรู้วิธีแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ดี

นิธิบุญธอวี (2558) ได้วิจัยเรื่องผลของการสอนแบบบูรณาการด้วยการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน สื่อประสม และนวัตกรรม คุณลักษณะศึกษาด้านทักษะทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ศาสนประวัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการด้วยการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน สื่อประสมและนวัตกรรมคุณลักษณะศึกษาด้านทักษะทางสังคม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ศาสนประวัติ เรื่อง ชีวิตประวัติของท่านศาสดามุฮัมมัด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่านักเรียนที่ใช้การสอนแบบปกติหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สอดคล้องกับธนภรณ์ กาญจนพันธ์ (2559) ผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา การกำกับตนเอง และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง

ธนกร หวังพิพัฒน์วงศ์ (2553) ได้ทำการศึกษาแนวทางในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารร่วมกับการศึกษาแบบสร้างสรรค์และ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร ในการสร้างสภาพแวดล้อม การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ ซึ่งเป็น แนวทางที่ได้รับการยอมรับในการศึกษา สมัยใหม่ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก มีทักษะในการสื่อสารสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นทั้งในลักษณะ ส่วนบุคคลและแบบกลุ่มได้ มีทักษะ ในการแก้ปัญหา และได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับประสบการณ์จริง จากการศึกษาพบว่าลักษณะของผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในลักษณะนี้ จะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความรับผิดชอบ สามารถ กำหนดเป้าหมายหรือขอบเขตการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ และเมื่อ เกิดข้อผิดพลาดสามารถเรียนรู้และนำไปปรับปรุงเพื่อแก้ไขและ นำมาเป็นประสบการณ์และความรู้

สรรพรศ ภักดีศรี (2556) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ผ่านเว็บของผู้เรียน เนื่องการเรียนรู้ผ่านเว็บได้รับความสนใจและถูกนำมาประยุกต์ใช้ในวงการศึกษามากขึ้น มีการศึกษาถึงแง่มุม มุมมอง กระบวนการ ผลกระทบ และปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อ การเรียนรู้ผ่านเว็บอย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้ผ่านเว็บเป็นการเพิ่มทางเลือกทางการศึกษาที่เอื้อประโยชน์หลาย ๆ ด้านให้แก่ผู้เรียน สามารถลดข้อจำกัดด้านสถานที่ เรียนหรือเวลาในการดำเนินกิจกรรม การเรียน ทำให้เกิดความ ยืดหยุ่นและมีความเป็นพลวัตต่อกระบวนการเรียนรู้และช่วย ให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตและเว็บในวงการ การศึกษาอีกด้วย

Slavin, R.E. (1995:5) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ร่วมกันว่า เป็นเทคนิคการเรียนรู้ที่แบ่งสมาชิก ออกเป็นกลุ่มย่อย ที่ประกอบด้วยสมาชิกที่แตกต่างกัน มีการทำงานร่วมกัน ร่วมแสดงความคิดเห็น กันภายในกลุ่ม เพื่อความสำเร็จของกลุ่มและสมาชิกทุกคนในกลุ่ม การเรียนรู้ร่วมกันจะช่วยให้ ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถเฉพาะตัวและศักยภาพในตนเองร่วมกัน แก้ปัญหาต่าง ๆ ให้บรรลุผล สำเร็จได้

การศึกษาของ Sher (2009) แสดงให้เห็นถึงความ สำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ ของผู้เรียนในการ เรียนหลักสูตรการเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านเว็บ การวิจัยนี้ถูกออกแบบมาเพื่อ ประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน การรับรู้ต่อ การเรียนความพึงพอใจ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน กับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน ผลการศึกษาพบว่า การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียน กับผู้เรียนสนับสนุน การเรียนรู้และความพึงพอใจของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

เทพยพงษ์ เศษกิมบง (2555) ได้ศึกษา ผลการเรียนรู้ด้วยอิเล็กทรอนิกส์แบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อ สังคมออนไลน์ที่มีต่อ ความสามารถทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษา สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ พบว่า การเรียนรู้ด้วยอิเล็กทรอนิกส์แบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคม ออนไลน์ ใช้วิธีการเรียนการสอนแบบเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่ง จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้ ร่วมกันเป็นกลุ่ม ท างานร่วมกัน เพื่อความสำเร็จของงานร่วมกัน เป็นการ เรียนรู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูง กว่าการทำงานคนเดียว เนื่องจากผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนแนวความคิด แשרประสบการณ์ ทุกคนมี โอกาสในการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับผิดชอบในการเรียนรู้ของกลุ่ม ทุกคนรับผิดชอบ และเกิด พลังกลุ่ม ผลการศึกษาความคิดเห็นความพึงพอใจของผู้เข้ารับการศึกษาที่มีต่อรูปแบบ การฝึกอบรมออนไลน์ พบว่า ขึ้นก่อนการฝึกอบรมออนไลน์ ผู้เข้ารับการศึกษาเห็นว่า การ ปรุมนิเทศ การแบ่งกลุ่ม และการประเมินผลการฝึกอบรม มีความเหมาะสมมาก ขึ้นการฝึกอบรม ออนไลน์ ผู้เข้ารับ การฝึกอบรมเห็นว่า ระยะเวลาในการฝึกอบรม สื่อ เนื้อหา หัวข้อของการ ฝึกอบรมและกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน มีความเหมาะสมมาก ขึ้นประเมินผลออนไลน์ ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม เห็นว่ามีความเหมาะสมมาก

งานวิจัยของ วิวรรณ จันทรเทพย์ (2553) ได้พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นทีม เพื่อพัฒนาสมรรถนะการออกแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการสหวิทยาการ สำหรับครูผู้สอน ระดับชั้นประถมศึกษาพบว่ามีความพึงพอใจกระบวนการฝึกอบรมขึ้นก่อนการฝึกอบรม ขึ้นฝึกอบรม ขึ้นสรุปและประเมินผลในระดับมาก

ทิสนา เขมมณี (2552) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมกันเป็นทีม โดยจัดกลุ่มผู้เรียนคละระดับความคิดสร้างสรรค์เน้นบทบาทของผู้เรียนในการ เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยผู้เรียนจะช่วยกันแก้ไขปัญหา มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยให้ผู้เรียนสร้างแนวคิด ผลงาน ผลผลิตหรือชิ้นงานที่สร้างสรรค์ได้มากกว่า ผู้เรียนที่มีระดับ ความคิดสร้างสรรค์ต่ำเมื่อรวมกลุ่มกันทำงาน ก็จะสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสร้าง ผลงานที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบได้

วรุฒิ มั่นสุขผล (2557) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบฝึกอบรมออนไลน์โดยการเรียนรู้แบบร่วมกัน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการออกแบบ อิเลิร์นนิ่งเพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ระดับอุดมศึกษา พบว่า รูปแบบการฝึกอบรมออนไลน์โดยการเรียนรู้แบบ ร่วมกัน มี 8 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์การฝึกอบรม 2) บทบาทของผู้เข้ารับการฝึกอบรม 3) บทบาทของผู้ดำเนินการฝึกอบรม 4) หลักสูตรและเนื้อหาการฝึกอบรม 5) วิธีการฝึกอบรม 6) สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม 7) กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน 8) การประเมินผล

Duguid, Mundel and Schugurensky (2007) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ Informal learning ในการทำงานอาสาของอาสาสมัครชุมชนในประเทศแคนาดา ซึ่งอาสาสมัครส่วนใหญ่เรียนรู้วิธีการทำงานผ่านการทำงานจริง โดยพบว่าทำให้อาสาสมัครรู้สึกถึงการพัฒนาในส่วนของ การเรียนรู้ ความมั่นใจ ทักษะในการสื่อสาร การได้รับอำนาจ (Empowerment) การเรียนรู้เกี่ยวกับองค์กร และเกิดความต้องการที่จะช่วยเหลือมากขึ้น โดยจากการศึกษาพบว่าอาสาสมัครส่วนใหญ่เรียนรู้และเข้าใจงานจาก Informal Learning เนื่องจากการเรียนรู้ในลักษณะนี้เปิดโอกาสให้อาสาสมัครเรียนรู้เกี่ยวกับงานได้มากขึ้นจากการปฏิบัติงานจริง การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และจากการวิจัยพบว่า 77% ของอาสาสมัครรู้สึกว่าการเรียนรู้แบบ Informal Learning ทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนมากขึ้น (Statistics Canada, 2007) ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้สอนนั้น นอกจากจะช่วยเพิ่มทรัพยากรด้านการอบรม โดยทำให้องค์กรมีบุคลากรด้านการอบรมเพิ่มขึ้นแล้วนั้น ยังเป็นการช่วยให้ผู้ที่ผ่านการอบรมเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้เรียนรู้มาเพิ่มมากขึ้น

Pearce (2012) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอาสาของอาจารย์ที่เพิ่งได้รับการรับรอง ในรัฐออนแทรีโอ ในประเทศแคนาดา พบว่าอาสาได้มีโอกาสทำหน้าที่ที่หลากหลาย ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้แบบ Informal learning ทั้งให้เรื่องของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาสา และ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ของอาจารย์ โดยการทำงานอาสานั้น ทำให้อาสาได้เรียนรู้ข้อมูล
เพิ่มเติมเกี่ยวกับงานมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อพัฒนาระบบการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายออนไลน์ในการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารของครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่น และ (2) เพื่อสร้างข้อเสนอแนะในการนำระบบฝึกอบรมออนไลน์ไปใช้เพื่อขยายเครือข่ายที่รองรับกับความต้องการของผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนของการวิจัย
3. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ ระยะเวลาที่ 1 มีผู้ปกครองเข้าร่วมจำนวน 24 คน โดยมีผู้นำกลุ่มจำนวน 2 คนและแม่อาสาจำนวน 2 คน รวมเป็น 28 คน และระยะเวลาที่ 2 มีผู้ปกครองเข้าร่วมจำนวน 40 คน โดยมีผู้นำกลุ่มจำนวน 3 คนและแม่อาสาจำนวน 3 คน

การเลือกกลุ่มเป้าหมายนั้น จัดทำโดยการพิจารณาจากผลการประเมินและการสัมภาษณ์

แบบแผนของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix methodology) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพนำเชิงปริมาณ

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ระยะที่	ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	วิธีการ
1. ระยะที่ 1	1.1 การออกแบบระบบการคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย ผู้ปกครองจำนวน 24 คน (กลุ่มละ 12 คน จำนวน 2 กลุ่ม)	การทำแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์

ระยะที่	ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	วิธีการ
	1.2 การออกแบบระบบการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์	การระดมสมอง
	1.3 การออกแบบการอบรมกลุ่มนำกระบวนการและพ่อแม่อาสา	กระบวนการกลุ่ม
	1.4 การฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์	กระบวนการแบบ Flipped Classroom กระบวนการกลุ่มออนไลน์
	1.5 การเก็บข้อมูลย้อนกลับจากผู้ปกครอง	การทำแบบประเมินและการสัมภาษณ์
2. ระยะที่ 2	2.1 การออกแบบระบบการคัดกรองกลุ่มเป้าหมายผู้ปกครองจำนวน 40 คน (กลุ่มละ 20 คน จำนวน 2 กลุ่ม)	การทำแบบสอบถามและการสัมภาษณ์
	2.2 การออกแบบระบบการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์	การระดมสมอง
	2.3 การออกแบบการอบรมกลุ่มผู้นำอาสาที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น	กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มแบบออนไลน์
	2.4 การฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์	กระบวนการแบบ Flipped Classroom กระบวนการกลุ่มออนไลน์
	2.5 การเก็บข้อมูลย้อนกลับจากผู้ปกครอง	การทำแบบประเมินและการสัมภาษณ์
	2.6 ถอดบทเรียนเพื่อปรับรูปแบบการสอนที่เหมาะสม	กระบวนการกลุ่ม

ตารางที่ 3.1 ขั้นตอนดำเนินการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 3 ชุด แบ่งออกเป็น แบบประเมินความสัมพันธ์และทักษะการสื่อสาร แบบสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือก และแผนการฝึกอบรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบประเมินความสัมพันธ์และทักษะการสื่อสารของผู้ปกครองในรูปแบบเว็บไซต์

1.1 การจัดทำแบบประเมินความสัมพันธ์และทักษะการสื่อสารนั้น จัดทำขึ้นโดยใช้แบบประเมินความสัมพันธ์จากสถาบันประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล โดยทำการปรับลดคำถามเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของการวัดระดับความสัมพันธ์ จากนั้นจึงออกแบบคำถามเพื่อวัดระดับของทักษะการสื่อสาร โดยแบ่งคำถามออกเป็น 10 ชุด ตามประเด็นที่ผู้ปกครองต้องการจะสื่อสารกับบุตรหลาน

1.2 การคำนวณคะแนนส่วนแบบสอบถามนั้นแบ่งเป็น 4 ส่วน คือส่วนที่ 1 การรับฟังและความเปิดใจของครอบครัว ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ในครอบครัว ส่วนที่ 3 ทุนทางจิตใจ ส่วนที่ 4 ลักษณะการเลี้ยงดู โดยแต่ละส่วนมีค่า 5 คะแนนเท่ากัน และมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Skewness		Kurtosis	
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
net คะแนนรวมส่วนที่ 1	464	.00	5.00	1.4494	1.91282	.877	.113	-.748	.226
net คะแนนรวมส่วนที่ 2	464	.00	5.00	4.6264	.97574	-2.833	.113	7.821	.226
net คะแนนรวมส่วนที่ 3	464	.00	5.00	2.3211	1.13377	.596	.113	-.387	.226
net คะแนนรวมส่วนที่ 4	464	.00	5.00	1.1034	1.46745	1.299	.113	.683	.226
Valid N (listwise)	464								

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Skewness		Kurtosis	
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
รวมคะแนนทั้งหมด	464	2.67	19.00	9.5004	2.96408	.779	.113	.036	.226
Valid N (listwise)	464								

Statistics

รวมคะแนนทั้งหมด

N	Valid	464
	Missing	12
Mean		9.5004
Percentiles	10	6.0000
	20	7.0000
	30	7.0000
	40	8.0000
	50	9.0000
	60	9.5000
	70	10.5000
	80	12.0000
	90	14.0000
	100	19.0000

Statistics

รวมคะแนนทั้งหมด

N	Valid	464
	Missing	12
Mean		9.5004
Percentiles	25	7.0000
	50	9.0000
	75	11.5000

จากคำนวณพบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 9.5004 โดยสามารถแบ่งกลุ่มเชิงสัมพันธภาพได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีสัมพันธภาพแข็งแกร่ง คือ กลุ่มที่อยู่ในช่วงคะแนน 0-8.999 กลุ่มที่มีสัมพันธภาพระดับกลาง คือ กลุ่มที่อยู่ในคะแนน 9 -11.5 และกลุ่มที่มีสัมพันธภาพอ่อน คือ กลุ่มที่อยู่ในคะแนน 11.51 – 20 โดยกลุ่มที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสำหรับการฝึกอบรมออนไลน์คือกลุ่มที่มีสัมพันธภาพระดับกลาง และมีทักษะการสื่อสารระดับกลางถึงต่ำ

1.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำร่างแบบประเมินความสัมพันธ์ และทักษะการสื่อสารให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัมพร โห้ถ้ายอง อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล รวมถึงคุณแก้วตา สัตยาประเสริฐ นักจิตวิทยาคลินิก สถาบันการแพทย์จักรินฤพดินทร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) มีค่าเท่ากับ 0.92

2. คำถามในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ปกครองที่ผ่านเกณฑ์

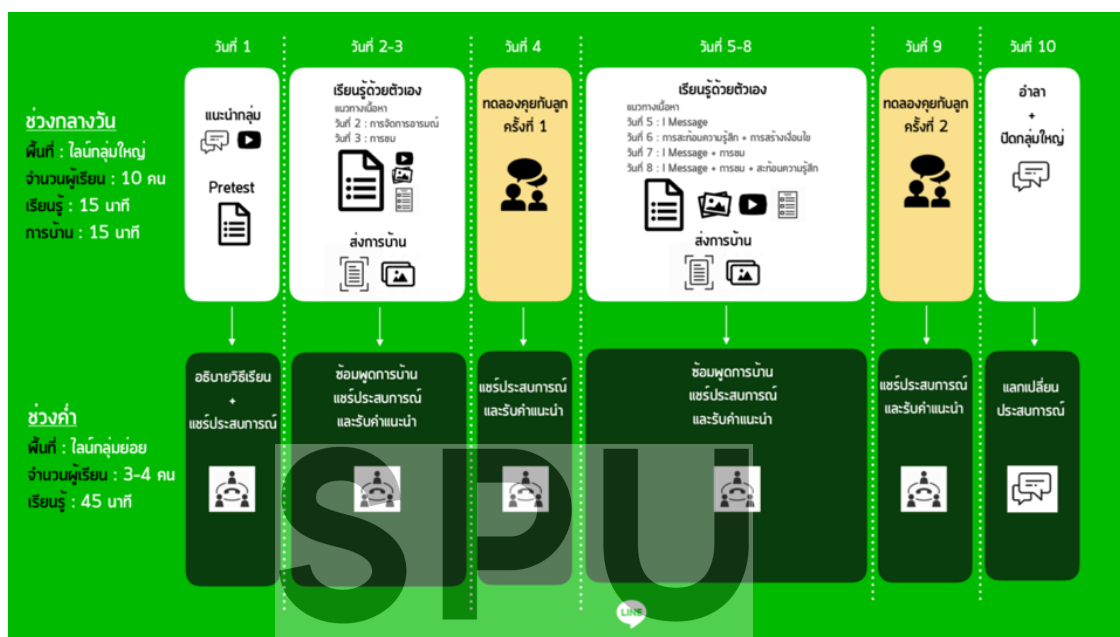
2.1 คำถามในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ปกครองที่ผ่านเกณฑ์นั้น พัฒนามาจากการศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์ กล่าวคือ นอกเหนือจากคำถามเพื่อสอบถามประวัติและสถานการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์และการสื่อสาร ระหว่างผู้ปกครองและบุตรหลานนั้น ได้มีคำถามเพื่อสอบถามเกี่ยวกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ของการเข้าร่วมการฝึกอบรม รวมถึงคำถามเพื่อตรวจสอบความสนใจในการเข้าร่วมการฝึกอบรม ตลอด 10 วัน เพื่อตรวจสอบความสนใจของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม

2.2 จากคำถามในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะแบ่งผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมออกเป็นกลุ่ม ตามประเด็นที่ผู้ปกครองต้องการจะสื่อสารกับบุตรหลาน แบ่งกลุ่มย่อยตามระดับของสถานการณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์และการสื่อสารของผู้ปกครองแต่ละคน เพื่อทำให้บรรยากาศการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้ปกครองจะรู้สึกมีส่วนร่วมมากขึ้น ส่งผลให้ เกิดการเรียนรู้ร่วมกันทำให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิด ร่วมกันสร้างความรู้ใหม่ๆ จึงทำให้สามารถเรียนรู้ และเข้าใจเนื้อหาได้เร็วขึ้นและมากขึ้น สามารถสื่อสารกับผู้สอนและผู้เรียนมากขึ้น ส่งผลให้ เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (Graham and Scaborough, 1999)

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำร่างคำถามในการสัมภาษณ์กลุ่ม ผู้ปกครองที่ผ่านเกณฑ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัมพร โห้ถ้ายอง อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล คุณแก้วตา สัตยาประเสริฐ นักจิตวิทยาคลินิก สถาบันการแพทย์จักรินฤพดินทร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

มหาวิทยาลัยมหิดล และคุณฐานิชา ลิมพานิช ผู้จัดการมูลนิธิเครือข่ายครอบครัว ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) มีค่าเท่ากับ 0.8

3. แผนการฝึกอบรม

SRIPATUM UNIVERSITY
ภาพที่ 3.1 แผนการฝึกอบรม

ผู้วิจัยร่วมกับเจ้าหน้าที่จากมูลนิธิเครือข่ายครอบครัวในการออกแบบแผนการจัดการฝึกอบรมเรื่องทักษะการสื่อสารภายในครอบครัว โดยจะแบ่งการเรียนรู้ทั้งหมดเป็น 10 วัน แต่ละวันจะแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลาคือ ช่วงเช้าและช่วงค่ำ โดยในวันแรกนั้น ในช่วงเช้าจะเป็นการแนะนำกลุ่ม ชี้แจงกติกา และแจกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการอบรม โดยผู้เข้ารับการอบรมจะต้องทำแบบทดสอบ โดยในช่วงเย็นกิจกรรมที่ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องทำคือการเข้าร่วมกลุ่มย่อยของตน เพื่อรับฟังวิธีการเรียน แนะนำตัวเองกับสมาชิกในกลุ่ม และแשר์ประสบการณ์ของตนกับสมาชิกคนอื่น ๆ โดยจะมีผู้นำกระบวนการและผู้ปกครองอาสาจำนวนกลุ่มละ 1 คน เป็นผู้ควบคุมเนื้อหาและเวลา วันที่สองและสาม ในช่วงเช้าจะมีการให้เนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารเบื้องต้น เช่น การจัดการอารมณ์ การฟัง การชมหรือการให้กำลังใจ พร้อมทั้งการบ้าน เพื่อให้ผู้เข้าอบรมไปทำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และลองทำแบบฝึกหัด เพื่อที่จะนำมาพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และรับคำแนะนำจากผู้นำกระบวนการ พ่อแม่อาสา รวมถึงสมาชิกท่านอื่น ๆ และหลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้เทคนิคเบื้องต้นแล้ว ในวันที่สี่ของการอบรม ผู้เข้าอบรมจะต้องทดลอง

ไปคุยกับบุตรหลานของตนโดยใช้เทคนิคที่เรียนมา และนำประสบการณ์นั้น มาแลกเปลี่ยนและรับคำแนะนำเพิ่มเติมจากผู้ปกครอง ผู้นำกระบวนการ พ่อแม่อาสาและสมาชิกกลุ่มท่านอื่น ๆ จากนั้น วันที่ห้าถึงวันที่แปด ผู้เข้าอบรมจะได้เรียนรู้เทคนิคที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยจะเป็นเทคนิคแบบผสมผสาน เช่น การใช้เทคนิคการชมร่วมกับ iMessage และเทคนิคการสะท้อนความรู้สึก เป็นต้น และในวันที่เก้า ผู้เข้าอบรมจะมีโอกาสได้นำเทคนิคที่เรียนมาทั้งหมด ไปทดลองคุยกับบุตรหลานของตนอีกครั้ง และในช่วงค่ำก็จะทำการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และรับฟังคำแนะนำจากผู้ปกครอง ผู้นำกระบวนการ พ่อแม่อาสาและสมาชิกกลุ่มท่านอื่น ในวันที่สิบนั้น ในช่วงเช้าจะมีการแจกแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และในช่วงเย็นจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สอบถามความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเข้าร่วมอบรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาขั้นตอนในการจัดการฝึกอบรม ตั้งแต่การคัดเลือกผู้เข้าอบรม รวมถึงการออกแบบแผนการเรียนการสอน
2. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสัมพันธและทักษะการสื่อสาร จัดทำผ่านเว็บไซต์แบบประเมินความสัมพันธและทักษะการสื่อสาร เพื่อใช้ในการคัดเลือกผู้เข้าอบรม
3. รวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังฝึกอบรมผ่านแบบทดสอบบน Google form เพื่อประเมินผลจากการฝึกอบรม
4. รวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม จากการโทรสอบถาม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงระบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย และตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นสังเคราะห์เอกสาร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนสัมพันธภาพและการสื่อสารของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมนั้น รวมถึงการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น วัดจากการตอบแบบประเมินและการทำการทดสอบของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อพัฒนาระบบการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายออนไลน์ในการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารของผู้ปกครองครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่น และ (2) เพื่อสร้างข้อเสนอแนะในการนำระบบฝึกอบรมออนไลน์ไปใช้เพื่อขยายเครือข่ายที่รองรับกับความต้องการของผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย โดยต้องการทดลองเพื่อหารูปแบบการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารของผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมายได้ตระหนักรู้ถึงปัญหาการสื่อสารภายในครอบครัว วัฏจักรในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวของตนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องการพัฒนาระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่เอื้อต่อการขยายเครือข่ายผู้เรียนและผู้สอน เพื่อรองรับกับความต้องการของกลุ่มผู้ปกครองที่มีลูกหลานวัยรุ่นได้มากขึ้น จึงได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาระบบการฝึกอบรมออนไลน์ในการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารของผู้ปกครองในครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่น

การพัฒนาระบบการฝึกอบรมออนไลน์ในการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารของผู้ปกครองในครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่นประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การออกแบบระบบการคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย 2) การออกแบบระบบการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ 3) การออกแบบการฝึกอบรมกลุ่มนำกระบวนการและผู้ปกครองอาสา 4) การฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ 5) การเก็บข้อมูลย้อนกลับจากผู้ปกครอง รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การออกแบบระบบการคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้ทำการปรึกษาและการระดมสมองกับศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัมพร โห้ถ่ายอง อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล รวมถึงคุณแก้วตา สัตยาประเสริฐ นักจิตวิทยาคลินิก สถาบันการแพทย์จักรีนฤพดินทร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และคุณฐานิชชา ลิ้มพานิช ผู้จัดการมูลนิธิเครือข่ายครอบครัว ได้ออกแบบแบบประเมินสัมพันธภาพและทักษะการสื่อสาร เพื่อใช้ในการคัด

กรองผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่สนใจและเข้าร่วมทำแบบประเมิน

จากข้อมูลพบว่ามีผู้เข้ามาตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 633 คน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนสัมพันธภาพพื้นฐานจนครบทุกข้อ ทั้งหมด 224 คน ซึ่งคิดเป็น 35.38% ของผู้เข้ามาตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่มีสัมพันธภาพแข็งแกร่ง จำนวน 104 คน กลุ่มที่มีสัมพันธภาพระดับกลาง จำนวน 67 คน และกลุ่มที่มีสัมพันธภาพอ่อน จำนวน 53 คน โดยประเด็นที่มีผู้สนใจเข้ามาตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือลูกไม่มั่นใจในตัวเอง และลูกติดมือถือ ซึ่งมีผู้เข้ามาวัดระดับการสื่อสารในประเด็นดังกล่าวจำนวน 234 คน และ 214 คน ตามลำดับ

ทีมงานมูลนิธิเครือข่ายครอบครัวจะทำการโทรสัมภาษณ์และกรอกข้อมูลลงใน canvas เพื่อทำความเข้าใจกลุ่มผู้เรียนและแบ่งกลุ่มตามความคาดหวังที่คล้ายกันของผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ปัญหาที่ใกล้เคียงอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับประสบการณ์ของคนนำกระบวนการและผู้ปกครองอาสาที่เข้ามาแชร์ประสบการณ์ โดยทำการคัดเลือกผู้เรียนได้ประเด็นละ 12 คน และแบ่งเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่มตามความคาดหวัง

2. การออกแบบระบบการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

การออกแบบระบบการฝึกอบรมนั้น จัดทำโดยการระดมสมองร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากมูลนิธิเครือข่ายครอบครัว โดยวางแผนให้มีการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมผ่านทางแอปพลิเคชัน ไลน์ เนื่องจากเป็นแอปพลิเคชันที่ถูกใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ออกแบบให้มีการจัดการฝึกอบรมในรูปแบบของห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) เพื่ออำนวยความสะดวกกับผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในช่วงกลางวัน และจะมีเวลาในช่วงหัวค่ำ การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) จึงมีความเหมาะสม เนื่องจากผู้ปกครองสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และทำแบบฝึกหัดในช่วงที่ตนเองสะดวก และดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในช่วงหัวค่ำ ซึ่งเป็นเวลาที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีเวลาอย่างน้อย 1 ชั่วโมงในการเข้าร่วมกิจกรรม

มีการจัดกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ในประเด็นลูกติดมือถือ เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของระบบการฝึกอบรม โดยมีผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดกลุ่มละ 6 คน ซึ่ง แบ่งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 3 คน ตามความคาดหวังและจุดประสงค์การเข้าร่วมของผู้ปกครองแต่ละคน ซึ่งแบ่งเป็น กลุ่มย่อยที่ 1 อยากรู้วิธีการสื่อสารกับลูกให้ดีขึ้น เรื่องการใช้มือถือ โดยผู้ปกครองในกลุ่มนี้ ต้องการให้ลูกใช้มือถือให้น้อยลง และอยากรับประสบการณ์ของผู้ปกครองท่านอื่น ๆ และกลุ่มย่อยที่ 2 อยากรู้

วิธีการสื่อสารกับลูก เรื่องมือถือ โดยต้องการให้ลูกมีความรับผิดชอบในด้านการเรียนมากขึ้น จากการจัดการอบรมพบว่า 100% ของผู้ปกครองในทั้ง 2 กลุ่ม มีความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม มีการส่งการบ้านทุกครั้ง และเข้าร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทุกวัน

3. การออกแบบการฝึกอบรมกลุ่มนำกระบวนการและผู้ปกครองอาสา

ผู้วิจัย ได้รับความอนุเคราะห์จากมูลนิธิเครือข่ายครอบครัวในการจัดหาและคัดเลือกผู้นำกระบวนการและผู้ปกครองอาสา โดยผู้นำกระบวนการนั้น เป็นเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิเครือข่ายครอบครัวที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะด้านการสื่อสารเชิงบวก รวมถึงมีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมกลุ่มในรูปแบบออฟไลน์ (Offline) และผู้ปกครองอาสา นั้นได้รับการคัดเลือกมาจากกลุ่มอาสาที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับทักษะด้านการสื่อสารเชิงบวก โดยได้มีการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรม ทบทวนเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารเชิงบวกที่ใช้ในการฝึกอบรม รวมถึงทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เช่น การโทรแบบกลุ่มผ่านแอปพลิเคชันไลน์ การใช้ Google form และการถ่ายภาพหน้าจอ เป็นต้น

4. การฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

จากนั้นได้ทำการคัดเลือกผู้ปกครองที่เข้ามาตอบแบบสอบถามออนไลน์ โดยการใช้ชุดคำถามการสัมภาษณ์ เพื่อเข้ารับการฝึกอบรม โดยจากการฝึกอบรม กลุ่มที่ 1 ลูกคิดมือถือ (ครั้งที่ 1) มีผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 12 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยจากการจัดกิจกรรมพบว่า มีผู้ปกครองที่ผ่านการอบรมและเข้าร่วมกิจกรรมต่อเนื่องจนครบ 10 วัน ทั้งหมด 9 คน โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคาดหวังให้ลูกสามารถแบ่งเวลาในการเล่นมือถือได้ดีขึ้น โดยจุดประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรมคือต้องการเรียนรู้ทักษะการสื่อสาร ต้องการคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์ รวมถึงแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ปกครองท่านอื่น ๆ

และจัดการอบรมครั้งที่ 2 ในประเด็นลูกคิดมือถือ (ครั้งที่ 2) มีผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 12 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยจากการจัดกิจกรรมพบว่า มีผู้ปกครองที่ผ่านการอบรมและเข้าร่วมกิจกรรมต่อเนื่องจนครบ 10 วัน ทั้งหมด 8 คน โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังให้ลูกสามารถลดการเล่นโทรศัพท์ของตน สามารถควบคุมเวลาในการใช้โทรศัพท์ของตน และหันไปทำกิจกรรมอย่างอื่นมากขึ้น โดยจุดประสงค์ของการเข้าร่วมการอบรมคืออยากเรียนรู้ทักษะด้านการสื่อสาร เพื่อให้สามารถสื่อสารกับลูกได้ดีขึ้น

5. การเก็บข้อมูลย้อนกลับจากผู้ปกครอง

จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน พบว่าผู้ปกครองเกินกว่า 80% มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารเชิงบวกเพิ่มมากขึ้น โดยผู้ปกครองที่ผ่านการฝึกอบรม ทราบวิธีในการจัดการอารมณ์ของตนเมื่อเกิดความไม่พอใจกับพฤติกรรมของลูก มีความมั่นใจว่าตนเองมีทักษะเพียงพอเมื่อต้องสื่อสารให้ลูกมีพฤติกรรมอย่างที่ต้องการให้เป็น ทราบวิธีสนับสนุนให้ลูกบอกความรู้สึกของตัวเองได้อย่างสบายใจ ทราบวิธีสื่อสารความรู้สึกของตน เพื่อสื่อสารถึงพฤติกรรมที่ต้องการให้ลูกเป็น มากกว่าการบ่นหรือสั่ง ทราบวิธีในการชื่นชมลูก โดยที่ลูกก็รับรู้ถึงการชื่นชมจากผู้ปกครองเช่นกัน และรวมถึงทราบวิธีสร้างข้อตกลงให้ลูกปฏิบัติตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยผู้ปกครองที่เข้ารับการฝึกอบรมนั้นมีความพึงพอใจกับการเข้ารับการฝึกอบรมเป็นอย่างมาก โดยระบุว่า การเข้าร่วมการฝึกอบรมนี้มีประโยชน์เป็นอย่างมาก นอกจากได้เรียนรู้ทักษะด้านการสื่อสารแล้ว ยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะในการจัดการอารมณ์ของตนซึ่งมีผลอย่างมากต่อการสื่อสารภายในครอบครัว อีกทั้งการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นั้น ทำให้รู้สึกว่าคุณหาของตนเองนั้นเป็นเรื่องธรรมดาที่สามารถเกิดขึ้นได้กับครอบครัว อีกทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์นั้นยังสามารถสร้างความมั่นใจที่จะสื่อสารกับลูกได้มากขึ้นอีกด้วย

ตอนที่ 2 การขยายเครือข่ายการฝึกอบรมออนไลน์ที่รองรับความต้องการของผู้ปกครอง

1. การออกแบบระบบการคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย

การคัดเลือกผู้ปกครองเพื่อเข้ารับการอบรมนั้น จัดทำโดยการเปิดรับสมัครออนไลน์ ผ่านทาง Facebook page toolmorrow โดยผู้ปกครองที่สนใจจะต้องตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาด้านการสื่อสารภายในครอบครัวของตนเองและความคาดหวังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมออนไลน์ จากนั้นทีมงานจากมูลนิธิเครือข่ายครอบครัวจะทำการโทรศัพท์เพื่อสัมภาษณ์ ขอข้อมูลเพิ่มเติม ตรวจสอบทัศนคติของผู้ปกครอง รวมถึงแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกอบรม เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของการฝึกอบรม

2. การฝึกอบรมผู้นำกลุ่มและผู้ปกครองอาสา

ในส่วนของผู้นำกลุ่มและผู้ปกครองอาสา นั้น ได้มีการคัดเลือกผู้ที่มีประสบการณ์และผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารเชิงบวก โดยคัดเลือกอาสาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารเชิงบวก มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และเป็นผู้ที่สามารถให้คำแนะนำและหลักการที่ถูกต้องให้กับผู้เข้ารับการอบรม ได้นำกลับไปทดลองด้วยตัวเองตามความเข้าใจของตัวเองได้ ในส่วนของอาสาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารเชิงบวก แต่ขาดความมั่นใจนั้น การเปิดโอกาสในอาสาได้เข้าไปสังเกตการณ์หรือมีบทบาทเป็นแม่อาสานั้น สามารถช่วยสร้างความมั่นใจในกับอาสาได้เป็นอย่างมาก โดยในการจัดกิจกรรม 2 ครั้งนี้นั้น ได้มีการคัดเลือกอาสาที่มีบทบาทเป็นผู้ปกครองอาสาในการจัดการฝึกอบรมครั้งก่อน และปรับให้รับบทบาทเป็นผู้นำกลุ่มในการจัดการฝึกอบรมในครั้งนี้ จำนวน 2 ท่าน รวมถึงคัดเลือกอาสาเพื่อเข้ามารับบทบาทเป็นผู้ปกครองอาสาเพิ่มเติมจากครั้งก่อนจำนวน 4 ท่าน

3. การฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

กลุ่มที่ 3 ลูกคิดมือถือ (ครั้งที่ 3) ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยจากการจัดกิจกรรมพบว่า มีผู้ปกครองที่ผ่านการอบรมและเข้าร่วมกิจกรรมต่อเนื่องจนครบ 10 วัน ทั้งหมด 18 คน โดยจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่นั้นต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของบุตรหลาน ไม่ว่าจะ เป็น ความต้องการที่จะให้บุตรหลานสามารถแบ่งเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ความต้องการที่จะให้บุตรหลานมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง โดยผู้ปกครองที่เข้าร่วมส่วนใหญ่นั้น มีความพึงพอใจกับการเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการทำแบบฝึกหัดทุกวัน รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในช่วงเย็น โดยมีผู้ปกครองเพียง 2 ท่านที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่อเนื่องทั้ง 10 วัน เนื่องจากติดภารกิจเร่งด่วนภายในครอบครัว

กลุ่มที่ 4 ลูกคิดมือถือ (ครั้งที่ 4) ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยจากการจัดกิจกรรมพบว่า มีผู้ปกครองที่ผ่านการอบรมและเข้าร่วมกิจกรรมต่อเนื่องจนครบ 10 วัน ทั้งหมด 18 คน โดยจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่นั้นมีความคาดหวังที่คล้ายกับผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งก่อนๆ คือ ต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของบุตร

หลาน โดยผู้ปกครองที่เข้าร่วมส่วนใหญ่ นั้น มีความพึงพอใจกับการเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม เป็นอย่างมาก เห็นได้จากการทำแบบฝึกหัดทุกวัน รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมพูดคุยแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ในช่วงเย็น โดยมีผู้ปกครองเพียง 2 ท่านที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่อเนื่องทั้ง 10 วัน เนื่องจากติดภารกิจเร่งด่วนภายในครอบครัว

4. การเก็บข้อมูลย้อนกลับจากผู้ปกครอง

จากการเก็บข้อมูลทางโทรศัพท์กับผู้ปกครองที่เข้าร่วมกลุ่ม หลังจากจบกลุ่มอย่างน้อย 1 เดือน พบว่าผู้ปกครอง 75% ระบุว่ารับรู้ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง 12% ระบุว่ารับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองเล็กน้อย และ 13% ระบุว่าไม่รับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง โดยผู้ปกครองที่ผ่านการฝึกอบรมระบุว่าได้มีการสื่อสารกับลูกตามทักษะการสื่อสาร ที่เรียน สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดีขึ้น บรรยากาศภายในครอบครัวดีขึ้น เกิดการทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัวน้อยลง รวมถึงมีการนำทักษะที่ได้เรียนรู้จากการฝึกอบรมไปใช้กับบุคคลอื่น ๆ ในครอบครัว และใช้ในการทำงาน โดยผู้ปกครอง 75% ระบุว่ามีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับลูก โดยพบว่าลูกสามารถทำตามเงื่อนไขได้มากขึ้น ลูกกล้าแสดงออกมากขึ้น รวมถึงเปิดใจในการพูดคุยมากขึ้น และ 78% ของผู้ปกครองที่เข้ารับการฝึกอบรมยังมีการใช้ทักษะด้านการสื่อสารที่เรียนภายหลังจากการจบการฝึกอบรมไปมากกว่า 1 เดือน

5. การถอดบทเรียน

จากการจัดการฝึกอบรมทั้งสองครั้งนั้น พบว่าการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมออนไลน์นั้น ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมทั้งสิ้น 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่

5.1 ปัจจัยด้านผู้เข้ารับการอบรม

จากการดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมพบว่า สัมพันธภาพภายในครอบครัวของผู้เข้ารับการอบรมนั้น ไม่ได้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้รับการอบรม กล่าวคือ ผู้ปกครองอยู่ในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพอ่อน แต่มีความตั้งใจและทัศนคติที่ดีต่อการเข้ารับการฝึกอบรมนั้น สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเทียบเท่าผู้ปกครองที่มาจากครอบครัวที่มีสัมพันธภาพปานกลาง ทั้งนี้การแบ่งผู้เข้ารับการอบรมออกเป็นกลุ่มย่อยตามความคาดหวัง ลักษณะของประเด็นที่ผู้ปกครองต้องการสื่อสารกับบุตรหลาน และบริบทของครอบครัวนั้น มีผลต่อประสิทธิภาพใน

การจัดการฝึกอบรมเป็นอย่างมาก เนื่องจากการจัดผู้ปกครองที่มีความคาดหวังและระดับของปัญหาที่คล้ายคลึงกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันนั้น ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้สึกมีส่วนร่วม เกิดความไว้วางใจ และเกิดความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในช่วงคำถามมากขึ้น

5.2 ปัจจัยด้านผู้นำกลุ่มและผู้ปกครองอาสา

จากการจัดกิจกรรมการอบรมพบว่า คุณสมบัตินักผู้นำกลุ่มที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินการฝึกอบรมนั้น ได้แก่ ความสามารถในการควบคุมเวลา โดยผู้นำกลุ่มจะต้องสามารถควบคุมการดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในช่วงคำ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนได้ อีกทั้งผู้นำกลุ่มจะต้องสามารถให้คำอธิบายเกี่ยวกับทักษะด้านการสื่อสารเชิงบวก รวมถึงสามารถให้คำปรึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคน โดยจากการจัดกิจกรรม พบว่าประสบการณ์ของผู้นำกลุ่มนั้น ส่งผลอย่างมากต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองที่เข้ารับการอบรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของผู้ปกครองที่ต้องการคำแนะนำในกรณีพิเศษ เช่น มีบุตรหลานที่เป็นโรคซึมเศร้าหรือสมาธิสั้น เป็นต้น

ผู้ปกครองอาสาที่สามารถช่วยในการดำเนินการอบรมเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีคุณสมบัติคือ สามารถรับฟังและจับประเด็นที่ผู้นำกลุ่มและผู้เข้าร่วมกิจกรรมต้องการสื่อสารได้ และสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ตรงกับประเด็นในแต่ละวัน สามารถควบคุมเวลาในการพูดของตนเอง รวมถึงสามารถพูดเพื่อเสริมพลัง และมีความเข้าใจและทราบจังหวะของผู้นำกลุ่มเป็นอย่างดี

5.3 ปัจจัยด้านสารสนเทศ

สารสนเทศที่ใช้ในการฝึกอบรมนั้น มีผลอย่างมากต่อการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการฝึกอบรมในรูปแบบของห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) เนื่องจากผู้เข้ารับการอบรมจะต้องทำการเรียนรู้ด้วยตนเอง ก่อนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ดังนั้นสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม จะต้องมีความง่ายต่อการเข้าถึง รวมถึงเนื้อหาที่ใช้จะต้องมีความง่าย เป็นรูปธรรม และมีการยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ชัดเจน ผู้เข้ารับการอบรมสามารถทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง และในส่วนของแบบฝึกหัดนั้น จะต้องมีความท้าทายเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง แต่จะต้องไม่ซับซ้อนจนเกินไป เนื่องจากระดับในการเรียนรู้ของผู้ปกครองแต่ละท่านมีความแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารของผู้ปกครองในครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่น โดยต้องการทดลองเพื่อหาแบบการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารของผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมายได้ตระหนักรับรู้ถึงปัญหาการสื่อสารภายในครอบครัว รู้วิธีการในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวของตนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องการพัฒนาระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่เอื้อต่อการขยายเครือข่ายผู้เรียนและผู้สอน เพื่อรองรับกับความต้องการของกลุ่มผู้ปกครองที่มีลูกหลานวัยรุ่นได้มากขึ้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้ปกครองที่สนใจเข้าร่วมการอบรมทั้งหมด 64 คน โดยในการทดลองครั้งที่ 1 และ 2 นั้นใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกผู้ปกครองที่มาจากครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางถึงดี แต่ขาดทักษะในการสื่อสาร และในการทดลองครั้งที่ 3 และ 4 นั้น ใช้วิธีเปิดรับสมัครผู้ปกครองที่สนใจผ่านทาง Facebook page toolmorrow และการสัมภาษณ์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามเพื่อวัดระดับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และทักษะทางด้านการสื่อสาร การสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกผู้ปกครองมาเข้าร่วมกิจกรรมแบบทดสอบก่อนการเข้าการอบรม แบบทดสอบหลังการอบรม และการสัมภาษณ์เพื่อสอบถามความพึงพอใจและความคิดเห็นของความรู้ที่ได้รับจากการอบรม

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนาระบบการฝึกอบรมออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารของครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่นผ่าน Platform online พบว่าการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีภาระบัพหวัข้อในการเรียนให้ชัดเจน เนื้อหาที่เรียนจะต้องไม่กว้างจนเกินไป เช่น ต้องมีการจัดกลุ่มผู้ปกครองตามหัวข้อที่ต้องการสื่อสารกับลูกหลาน และการจัดกลุ่มย่อยตามความคาดหวังของผู้ปกครองแต่ละคน ผลจากการจัดกิจกรรมในกลุ่มทดลอง พบว่าการจัดกลุ่มผู้ปกครองตามหัวข้อที่อยากพูดคุยกับลูกหลานและตามความคาดหวังนั้น จะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ทำให้มีความตั้งใจในการเรียนรู้ และมีความต้องการที่จะแบ่งปันและรับฟังประสบการณ์จากสมาชิกกลุ่มมากขึ้น โดยกิจกรรมการ

แบ่งปันประสบการณ์เป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองพึงพอใจมากที่สุดในการเข้าร่วมการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

ผลการพัฒนาศักยภาพผู้ปกครองของครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่นด้านทักษะการสื่อสารนั้น พบว่า จากการจัดการอบรมทั้งหมด 4 ครั้ง มีผู้เรียนทั้งหมด 64 คน เรียนจบทั้งหมด 53 คนและเรียนไม่จบทั้งหมด 11 คน คิดเป็นอัตราการเรียนจบ 82% ซึ่งนับว่าประสบความสำเร็จมากเมื่อเปรียบเทียบกับการเรียนออนไลน์ในรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งมีอัตราการเรียนจบอยู่ที่ 5-15%

ผลของการตระหนักและรับรู้ถึงปัญหาการสื่อสารภายในครอบครัว และรู้ถึงวิธีการในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากผลทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่าผู้เรียนทราบถึงปัญหาด้านการสื่อสารของตน จากการรับฟังประสบการณ์ของพ่อแม่อาสา และจากการแชร์ประสบการณ์ของสมาชิกกลุ่มท่านอื่น และทราบวิธีการจัดการอารมณ์ รวมถึงเทคนิคการสื่อสารที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านการเรียนรู้ ทำแบบฝึกหัดและทดลองจริงกับบุตรหลานของตน อีกทั้งได้รับคำแนะนำเพื่อพัฒนาตนเองจากผู้นำกลุ่ม พ่อแม่อาสา ผู้ปกครองทราบถึงวิธีที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาด้านการสื่อสารภายในครอบครัวของตนมากขึ้น รวมถึงสามารถพัฒนาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของตน จากการเรียนรู้ทักษะด้านการสื่อสาร การทดลองปฏิบัติจริง พร้อมทั้งได้รับคำแนะนำที่เหมาะสมจากผู้นำกลุ่ม แม่อาสาและสมาชิกภายในกลุ่มของตน

ส่วนที่ 2 ลักษณะของระบบที่เหมาะสมกับการขยายเครือข่าย

ผลจากการขยายเครือข่ายการฝึกอบรมจาก 3 กลุ่มย่อย เป็น 5 กลุ่มย่อย มีเพิ่มจำนวนผู้นำกระบวนการจาก 3 คน เป็น 5 คน และเพิ่มจำนวนผู้ปกครองอาสาจาก 3 คนเป็น 5 คน โดยปรับให้ผู้ปกครองอาสาจำนวน 2 คน ในการทดสอบครั้งที่ 1 และ 2 ให้เป็นผู้นำกระบวนการกลุ่มในการทดสอบครั้งที่ 3 และ 4 พบว่าผู้ปกครองอาสาสามารถดำเนินกิจกรรมกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผ่านประสบการณ์การดำเนินกิจกรรมการอบรมมาแล้ว อย่างน้อย 2 ครั้ง ทำให้ทราบวิธีการในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มเป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ เช่น ผู้ปกครองอาสาที่เลื่อนมาเป็นผู้นำกลุ่มบางท่านมีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูบุตรหลานที่เป็นโรคซึมเศร้า ทำให้มีความรู้ที่สามารถให้คำแนะนำกับผู้เข้าร่วมการอบรมที่กำลังประสบปัญหานั้นได้ เป็นต้น อีกทั้งการที่ผ่านประสบการณ์การเป็นผู้ปกครองอาสา ทำให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ผู้นำกระบวนการมากขึ้น

ในส่วนของ การคัดเลือกผู้ปกครองอาสา นั้น นอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูบุตรหลานแล้ว ยังต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสื่อสารเชิงบวก จากการจัด

กิจกรรมพบว่า ผู้ปกครองอาสาหลายท่าน มีประสบการณ์ร่วมถึงความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารเชิงบวก เป็นอย่างดี แต่ขาดความมั่นใจ เนื่องจากไม่เข้าใจรูปแบบของการอบรมออนไลน์ การให้ผู้ปกครองกลุ่มนี้ ได้มีโอกาสเข้าไปสังเกตการณ์อย่างน้อย 1 ครั้ง จะทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น และสามารถเข้าร่วมเป็นผู้ปกครองอาสาได้

จะเห็นได้ว่าการอบรมที่เหมาะสมกับการขยายเครือข่ายนั้น จะต้องเป็นการอบรมในหัวข้อ ชั่ว ๆ ซึ่งจะทำให้สามารถสร้างผู้นำกลุ่มและผู้ปกครองอาสา จากการสังเกตการณ์และลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเองจนเกิดความเชี่ยวชาญและสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน

อภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ การพัฒนาการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารในครอบครัวที่มีลูกหลานวัยรุ่น ได้ดังนี้

1. ผลจากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผู้ปกครองที่เข้าร่วมการอบรมมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการสื่อสารเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก เนื่องจากได้ทำการรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียน ได้มีการนำเทคนิคที่เรียนไปใช้ได้จริง (Practice by doing) ในบริบทที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคน โดยวงจรของการลงกระทำ หรือการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential learning) นั้น จะเริ่มจากการที่ผู้เรียนรับรู้ปัญหา คิดหาแนวทางในการแก้ไข และลงกระทำตามแนวทางที่ตนได้วางแผนไว้ โดยมีผู้นำกลุ่มและพ่อแม่อาสา รวมทั้งสมาชิกกลุ่มคอยให้คำแนะนำ การเรียนรู้ในรูปแบบนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรงจากผลของการกระทำ และสามารถสร้างองค์ความรู้ของตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นการยืนยันในความรู้เดิมหรือปรับเปลี่ยนความรู้เดิมเป็นความรู้ใหม่ (Lewis and William, 1994) การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง (Experiential learning) ถือเป็น การให้คุณค่าแก่ประสบการณ์ในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการศึกษาผู้ใหญ่ (ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ, 2548) เนื่องจากผู้ใหญ่ต้องการที่จะเรียนรู้อย่างมีความหมาย มีคุณค่าและใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.ชนกร หวังพิพัฒน์วงศ์ (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารร่วมกับการศึกษาแบบสร้างสรรค์และทฤษฎีการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ ซึ่งพบว่าลักษณะของผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในลักษณะนี้ จะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความรับผิดชอบ สามารถ กำหนดเป้าหมายหรือขอบเขตการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ และเมื่อ เกิดข้อผิดพลาด สามารถเรียนรู้และนำไปปรับปรุงเพื่อแก้ไขและ นำมาเป็นประสบการณ์และความรู้

นอกจากนี้การเข้าร่วม Self Help Group ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แบ่งปันประสบการณ์ของตน (Discussion) ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง โดยตามหลักปรัมาติการการเรียนรู้ ผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้เป็นทีม และเรียนรู้ด้วยตัวเองผ่านการอภิปรายกลุ่ม (Discussion) การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (Practice by doing) จะมีอัตราการทรงจำเฉลี่ยอยู่ที่ 50% และ 70% ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างจากรูปแบบการอบรมทั่วไปที่เน้นการเรียนทฤษฎีกว้างๆ การอ่าน การได้ยิน-ได้เห็น และการสาธิต ที่จะมีอัตราการทรงจำเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 30% เท่านั้น โดยจากงานวิจัยของเทพยพงษ์ เศษคิมบง (2555) พบว่าจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ทำงานร่วมกัน เพื่อความสำเร็จของงานร่วมกัน เป็นการเรียนรู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการทำงานคนเดียว เนื่องจากผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนแนวความคิด แชร้ประสบการณ์ ทุกคนมีโอกาสในการสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับผิดชอบในการเรียนรู้ของกลุ่ม ทุกคนรับผิดชอบและเกิดพลังกลุ่ม

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นอย่างมาก เนื่องจากการแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามประเด็นที่ผู้เรียนให้ความสนใจ และการแบ่งกลุ่มย่อยตามความคาดหวังของผู้เรียนนั้น ทำให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็น ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ของสก็กรินทร์ ชนประชา (2557:14) ที่ระบุว่า “ผู้ใหญ่จะมีวุฒิภาวะและเกิดความพร้อมในการเรียนรู้และจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดถ้าเรื่องที่เรียนรู้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และมีความจำเป็นต่อองรู้” อีกทั้งการที่ให้ผู้เรียนระบุนความคาดหวัง และพฤติกรรมที่ชัดเจนที่ต้องการจะเปลี่ยนนั้น ถือเป็น การให้ผู้เรียนได้ทำการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ และกำหนดจุดมุ่งหมาย ด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นขั้นที่หนึ่งและขั้นที่สองของลำดับขั้นตอนการการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ โดย Knowles (1978) อธิบายว่า การสอนผู้ใหญ่ ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าผู้ใหญ่แต่ละคนเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะที่สมบูรณ์ มีความสามารถที่จะเป็นผู้ชี้นำตนเองได้ ดังนั้น บทบาทของครูจะไม่เป็นผู้สอนแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ครูจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมเพื่อ ก่อให้เกิดการเรียนรู้เป็นผู้ช่วยในการวิเคราะห์ความต้องการวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน (Problem analysis) วางวัตถุประสงค์และออกแบบประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ (Design learning experiences)

นอกจากนี้การจัดการอบรมออนไลน์นั้นยังเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้ปกครอง เนื่องจากมีความสะดวกในเรื่องการเวลาและสถานที่ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีเวลาจำกัด และผู้ปกครองที่อยู่ต่างจังหวัดสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับสรรพกร กักดีศรี (2556) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ผ่านเว็บซึ่งพบว่าการอบรมออนไลน์นั้นเป็นการเพิ่มทางเลือกทางการศึกษาที่เอื้อประโยชน์ หลาย ๆ ด้านให้แก่ผู้เรียน สามารถลดข้อจำกัดด้านสถานที่เรียนหรือเวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียน ทำให้เกิดความยืดหยุ่นและมีความเป็นพลวัตต่อ

กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งการอบรมในลักษณะนี้ทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งจากงานวิจัยของ Slavin (1995) พบว่าการเรียนรู้ร่วมกันช่วยในผู้เรียนได้ใช้ความสามารถเฉพาะตัวและศักยภาพในตนเองร่วมกัน ซึ่งทำให้เห็นปัญหาของตนได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งรูปแบบของกิจกรรมที่จัดนั้น เนื่องจากการเข้าร่วมพูดคุยออนไลน์ผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นกันเอง ก่อให้เกิดความเชื่อใจกันภายในกลุ่ม ส่งผลให้ผู้เรียนแต่ละคนมีความกล้าที่จะเปิดเผยเรื่องราวในครอบครัวของตนได้มากขึ้น โดยจากการวิจัยของ Sher (2009) และ วิวรรณ จันทร์เทพย์ (2553) พบว่าปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนในการเรียนหลักสูตรออนไลน์นั้น ส่งผลอย่างมากต่อการเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ

2. ลักษณะของระบบที่เอื้อต่อการขยายเครือข่าย

การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองอาสาเข้ามาสังเกตการณ์ก่อนการปฏิบัติงานจริง และการเพิ่มบทบาทผู้ปกครองอาสาให้เป็นผู้นำกระบวนการนั้น ถือเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการเป็นผู้ปกครองอาสาและผู้นำกระบวนการ โดยการเข้าร่วมสังเกตการณ์ก่อนการปฏิบัติงานจริงนั้น ถือเป็นขั้นที่ 3 ของโมเดล Train-the-trainer (O'Carroll, 2014) ซึ่งคือขั้น Pair โดยการจับคู่อาสา กับผู้นำกระบวนการและผู้ปกครองอาสา เพื่อเปิดโอกาสให้เรียนรู้ผ่านการสังเกตการณ์การทำงานของผู้นำกระบวนการและผู้ปกครองอาสา การจัดตั้งกลุ่มเพื่อสนับสนุนอาสานั้น ยังเป็นการทำให้อาสามีช่องทางในการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับหน้าที่ที่ตนจะต้องปฏิบัติ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่มากขึ้น

การรับบทบาทเป็นผู้ปกครองอาสานั้น ถือเป็นขั้นที่ 4 ใน โมเดล Train-the-trainer ซึ่งคือขั้นของการเป็นผู้ช่วยสอน (Co-Teach) โดยนอกจากจะรับบทบาทเป็นผู้ปกครองอาสา เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ของตนเองแล้ว จะเป็นการทำให้อาสามีโอกาสได้ฝึกฝนการทำงานในฐานะครูฝึก โดยได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้นำกระบวนการที่ทำงานร่วมกัน และเมื่ออาสามีประสบการณ์ความสามารถ ความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอ และมีความพร้อมแล้ว ก็สามารถเลื่อนขั้นมาเป็นผู้นำกระบวนการอย่างเต็มตัว (Take-Over) ได้

จากการจัดกิจกรรมทั้ง 4 ครั้งพบว่า อาสาเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารมากขึ้น เนื่องจาก การปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ปกครองอาสานั้น ทำให้อาสาได้มีโอกาสเรียนรู้ผ่านระบบการเรียนรู้ที่เรียกว่า Informal Learning ซึ่งคือการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติงาน ถือเป็นส่วนสำคัญในการทำงานอาสาและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่ออาสาสมัคร (Elsdon, 1995) ทำให้อาสาสมัครรู้สึกถึงการพัฒนาในส่วนของการเรียนรู้ ความมั่นใจ ทักษะในการสื่อสาร การได้รับ

อำนาจ (Empowerment) การเรียนรู้เกี่ยวกับองค์กร และเกิดความต้องการที่จะช่วยเหลือมากขึ้น โดยจากการจัดกิจกรรมการอบรมพบว่า เมื่อผู้ปกครองอาสาผ่านการสังเกตการณ์การดำเนินกิจกรรมอย่างน้อย 1 ครั้ง ทำให้ผู้ปกครองอาสาเกิดความมั่นใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะอันเนื่องมาจากข้อค้นพบจากการวิจัยและการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมออนไลน์ในรูปแบบนี้สามารถนำไปปรับใช้กับการฝึกอบรมในหัวข้ออื่น ๆ ได้ เนื่องจากสามารถช่วยอำนวยความสะดวกทั้งทางด้านเวลาและสถานที่ สามารถรองรับกับความต้องการของผู้เข้าอบรมได้ดี เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถเลือกใช้เวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในเวลาที่ตนเองสะดวก รวมถึงผู้นำกระบวนการและอาสาช่วยเหลือการอบรมนั้น สามารถดำเนินกิจกรรมในสถานที่ที่ตนเองสะดวก อีกทั้งเป็นการจัดอบรมที่มีค่าใช้จ่ายไม่สูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมการอบรมทั่วไป อีกทั้งยังอย่างไรก็ตามผู้จัดการการอบรมจะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจัดการอบรม 3 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยด้านผู้เข้ารับการอบรม

ผู้จัดการอบรมจะต้องคำนึงถึงความคาดหวัง ความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม รวมทั้งความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรม และเนื่องจากการอบรมในลักษณะนี้ เป็นการอบรมออนไลน์ ที่ผู้เข้าอบรมนั้นจะต้องทำการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผู้เข้าอบรมจึงต้องมีความรับผิดชอบมากกว่าการเข้ารับการอบรมทั่วไป อีกทั้งจะต้องเป็นผู้ที่มีความสนใจและตั้งใจที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อพัฒนาตนเองจริง ๆ การอบรมออนไลน์ในลักษณะนี้จึงเหมาะกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่มากกว่าเด็ก

2. ปัจจัยด้านผู้นำกระบวนการและอาสา

ผู้นำกระบวนการและอาสาในการดำเนินกระบวนการฝึกอบรมออนไลน์นั้น ถือเป็นปัจจัยหลักที่จะช่วยให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ผู้นำกระบวนการจึงจะต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับทักษะนั้น ๆ รวมถึงเป็นผู้ที่สามารถสร้างบรรยากาศเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละคน รู้สึกมีส่วนร่วม เกิดความเชื่อใจกัน จึงจะสามารถดำเนินกิจกรรมการอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของอาสาสมัครในการดำเนินกิจกรรมนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ

การอบรม และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์นั้น ๆ พร้อมทั้งเชื่อมโยงประสบการณ์นั้น ๆ ให้เข้ากับหัวข้อที่ทำการอบรมได้

3. ปัจจัยด้านสารสนเทศ

เนื่องจากการอบรมในลักษณะนี้นั้น ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องทำการเรียนรู้ด้วยตนเอง สารสนเทศที่ใช้ในการอบรมจึงจะต้องสามารถเข้าถึงได้ง่าย สามารถทำความเข้าใจด้วยตนเองได้ง่าย ผู้จัดการอบรมจึงต้องคำนึงถึงความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยี รวมถึงความสามารถในการทำความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดกิจกรรมอบรม ถึงแม้จะเป็นการจัดกิจกรรมออนไลน์ ที่ผู้เข้าร่วมการอบรมสามารถเข้ารับการอบรมในเวลา สถานที่ที่ตนเองสะดวก แต่เนื่องจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์นั้น เป็นส่วนสำคัญของการอบรม จึงควรมีการกำหนดเวลาการพูดคุยที่ชัดเจน และไม่ควรจัดในช่วงเทศกาล เนื่องจากผู้เข้าร่วมอบรมอาจติดภารกิจบางอย่าง ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ขาดความเข้าใจในเนื้อหา และขาดการแนะนำ ทำให้ไม่สามารถนำเทคนิคไปใช้ได้จริง ส่งผลให้การเข้าร่วมกิจกรรมไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2. เนื่องจากการจัดการอบรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของผู้เข้าร่วมจึงมีผลกับการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก จึงควรมีการชี้แจงกับผู้เรียนเพื่อให้เตรียมความพร้อมในเรื่องของสัญญาณอินเทอร์เน็ตก่อนที่จะเริ่มกิจกรรมในช่วงเย็นของแต่ละวัน

3. พ่อแม่อาสาถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนการสอน ดังนั้นควรมีการชี้แจงรวมถึงอบรมในเรื่องทักษะในการนำกลุ่ม เพื่อให้พ่อแม่อาสามีบทบาทที่มากขึ้นในการจัดกิจกรรม และหากสามารถที่จะเพิ่มบทบาทพ่อแม่อาสา และลดบทบาทของผู้นำกลุ่มได้ จะทำให้สามารถลดทรัพยากรบุคคลในการจัดกิจกรรมได้

4. การจัดกิจกรรมบนแพลตฟอร์มออนไลน์นั้น ถึงแม้จะเป็นการจัดกิจกรรมผ่านทางแอปพลิเคชันที่เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายอย่าง ไลน์ (Line) แต่ทักษะในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ของทีมงานยังไม่ครอบคลุม ทำให้ต้องมีการพึ่งพาคณาจารย์ส่วนอื่นในการจัดการ ซึ่งหากสามารถสอนทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมให้กับทีมงานให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างทั่วถึงแล้ว จะทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

5. ควรมีการพัฒนาระบบเพื่อจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลของผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมไปถึงการจัดเก็บเนื้อหา และการบ้านให้เป็นระบบมากขึ้น เพื่อให้สามารถจัดการข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

- เจิดจรัส พลดงนอก (2556). การพัฒนาระบบการฝึกอบรมออนไลน์แบบสอนงานสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการผู้ใช้เทคโนโลยี ธนาคารพาณิชย์. Veridian E-Journal Silpakorn University, 389-398.
- ชลดยา เมาะราสี. (2556). ผลการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบย้อนกลับร่วมกับห้องเรียนกลับด้านบนเครือข่ายสังคม ในรายวิชาการวิเคราะห์และแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. (2548). การศึกษาผู้ใหญ่ปรัชญาตะวันตกและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ทิสนา แจมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 10.
- เทพพงษ์ เศษคิมบง. (2555). ผลการเรียนรู้ด้วยอิเล็กทรอนิกส์แบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อ ความสามารถทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษา สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์. Veridian E-Journal Silpakorn University, 569-584.
- ชนกร หวังพัฒน์วงศ์. (2553). Virtual University กับการศึกษาแบบสร้างสรรค์วารสารนักบริหาร. Executive Journal (30:4), 82-88.
- ชนภรณ์ กาญจนพันธ์. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาการก กับตนเอง และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นวลฉวี ประเสริฐสุข. (2558). สื่อสารอย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างสุขในครอบครัว. Veridian E-Journal, Silpakorn University, 737-747.
- นิธิบณูรอวี ปือราเฮง. (2558). ผลของการสอนแบบบูรณาการด้วยการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านต่อประสม และนวัตกรรมคุณลักษณะศึกษาด้านทักษะทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ศาสนประวัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เนาวนิตย์ สงคราม. (2559). ระบบการเรียนรู้ด้วยอิเล็กทรอนิกส์บนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือนจริงเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา และการเรียนรู้เป็นทีมสำหรับนิสิตศึกษาศาสตรบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- ปิยะพงษ์ ไสยโสภณ. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2554 เพื่อเสริมสร้างทักษะ

ชีวิตสำหรับนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียนในพัฒนาสถานวัยหนุ่มกลาง.ปริญญาณิพนธ์
 ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรี
 นครินทรวิโรฒ.

วนัญญา แก้วแก้วปาน. (2560). สัมพันธภาพครอบครัวกับปัญหาการกระทำความผิดในวัยรุ่นน.
 Veridian E-Journal, Silpakorn University, 361-371.

วรวิมล มั่นสุขผล. (2557). การพัฒนารูปแบบฝึกอบรมออนไลน์โดยการเรียนรู้แบบร่วมกัน เพื่อ
 พัฒนาสมรรถนะการออกแบบ อีเลิร์นนิ่งเพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์
 ระดับอุดมศึกษา. Veridian E-Journal Silpakorn University, 784-799.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ:
 พริกหวานกราฟฟิค.

วิวรรณ จันท์เทพย์. (2553). “การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้
 ร่วมกันเป็นทีม เพื่อพัฒนาสมรรถนะการออกแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการสห
 วิทยาการ สำหรับครูผู้สอน ระดับชั้นประถมศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สรพรรค ภักดีศรี. (2556). การศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ผ่านเว็บของผู้เรียน. Executive
 Journal (33:4), 26-33

สุชาสินี ใจเย็น. (2545). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา
 ในโรงเรียนที่ เปิดสอนในระบบทางไกล. ปริญญาณิพนธ์ (กศ.ม.).กรุงเทพฯ: บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศักรินทร์ ชนประชา. (2557). ทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่: สิ่งที่คุณสอนผู้ใหญ่ต้องเรียนรู้. วารสาร
 ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (25:2), 13-23.

Thai Urbanized Family 2014. (2557). โครงการวิจัยครอบครัวชาวไทยในเขตเมือง 2557.
 กรุงเทพมหานคร.

Bergmann, J., & Sams, A. (2012). **Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class
 Every Day.** International Society for Technology in Education, pp. 120-190.

Bishop, J. L., & Verleger, M. A. (2013). **The flipped classroom: a survey of the research.** In
 ASEE National Conference Proceedings, Atlanta, GA.

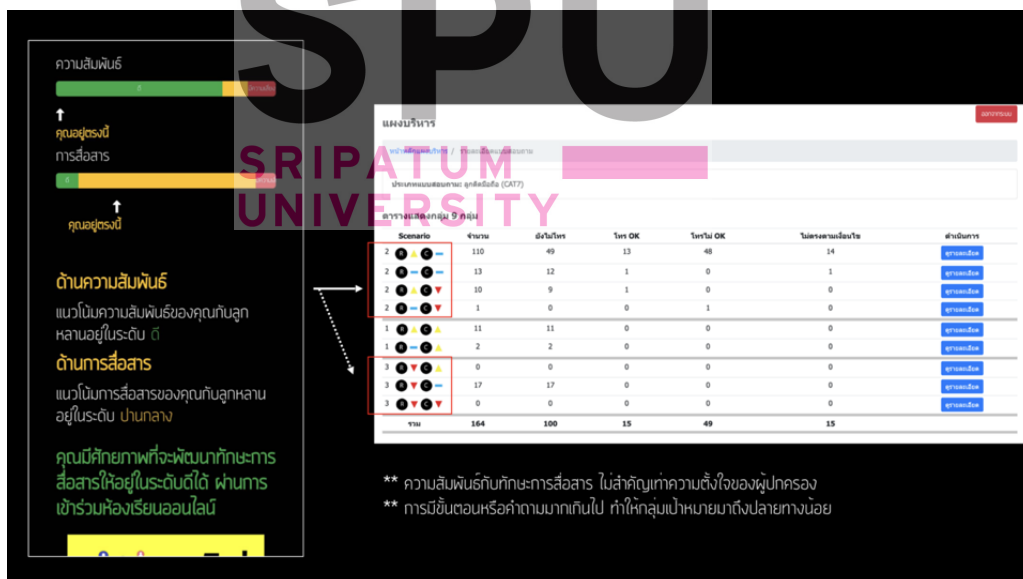
Brockett, R.G. & Hiemstra, R., (1991). **Self-direction in Learning: Perspectives in Theory,
 Research, and Practice.** Routledge, London, UK.

- Elsdon, K. T., 1995. **Values and Learning in Voluntary Organization. International Journal of Lifelong Education**, 14(1), pp. 75-82.
- Gagné, R. M., Briggs, L. J., & Wager, W. W. (1992). **Principles of instructional design (4th ed.)**. Forth Worth, TX: Harcourt Brace Jovanovich College Publishers.
- Graham, Mary and Scaborough, Helen. (1999). **Computer mediated communication and collaborative learning in an undergraduate distance education environment. Australian Journal of Educational Technology**.
- Lewis, L.H. & William, C.J., (1994). **Experiential Learning: Past and Present. In L. Jackson and R.S. Caffarella (eds.) Experiential Learning: A New Approach**. New Directions for Adult and Continuing Education., no. 62. San Francisco: Jossey Bass.
- Knowles, M.S. (1975). **Self-directed Learning: A guide for learners and teachers**. New York: Association Press.
- Knowles, M.S. (1978). **The adult education movement in the United State**. New York: Holt Rinehart, and Winston.
- Knowles, M.S. (1980). **The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy**. New York: Cambridge, The Adult Education Company.
- O'Carroll, E. (2014). **Train the Trainer: Unlock your potential as a professional trainer**. Dublin: Gill & Macmillan.
- Sher, A. (2009). **Assessing the relationship of student-instructor and student-student interaction to student learning and satisfaction in Web-based online learning environment. Journal of Interactive Online Learning**, 8(2), 102-120.
- Skager, R. & Dave, R.H. (1977). **Curriculum Evaluation for Lifelong Education**. New York: Pergamon Press.
- Slavin, R.E. (1995). **Cooperative Learning: Theory, research and practice**. (2nd ed). Massachusetts: Simon & Schuster.
- Stanley, J. (2013). **Understanding the Learning Pyramid**. Retrieved from The Phuket News: <https://www.thephuketnews.com/understanding-the-learning-pyramid-40899.php#Hyr3S4Pck5ugGqpD.97>
- Tough, A. (1968). **Why adults learn. Monographs in Adult Education**. No3. Toronto: The Ontario Institute for Studies in Education.

แบบประเมินสัมพันธภาพพื้นฐานผ่าน <https://quiz.afterschoolonline.tv>

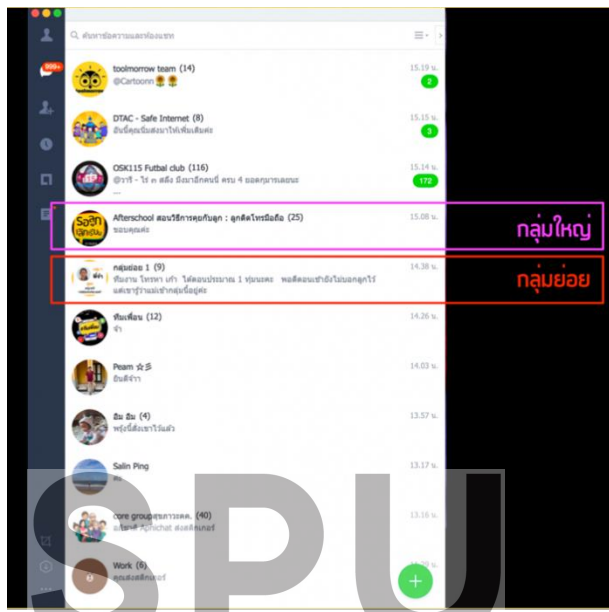
Scenario	จำนวน	ส่วนใหญ่	โทร OK	โทรไม่ OK	โทรตามเงื่อนไข	ดำเนินการ
2	110	49	13	48	14	ดำเนินการ
2	13	12	1	0	1	ดำเนินการ
2	10	9	1	0	0	ดำเนินการ
2	1	0	0	1	0	ดำเนินการ
1	11	11	0	0	0	ดำเนินการ
1	2	2	0	0	0	ดำเนินการ
3	0	0	0	0	0	ดำเนินการ
3	17	17	0	0	0	ดำเนินการ
3	0	0	0	0	0	ดำเนินการ
รวม	164	100	15	49	15	

** ความสัมพันธกับทักษะการสื่อสาร ไม่สำคัญเท่าความตั้งใจของผู้ปกครอง
 ** การมีขั้นตอนหรือคำถามมากเกินไป ทำให้กลุ่มเป้าหมายมาถึงปลายทางน้อย

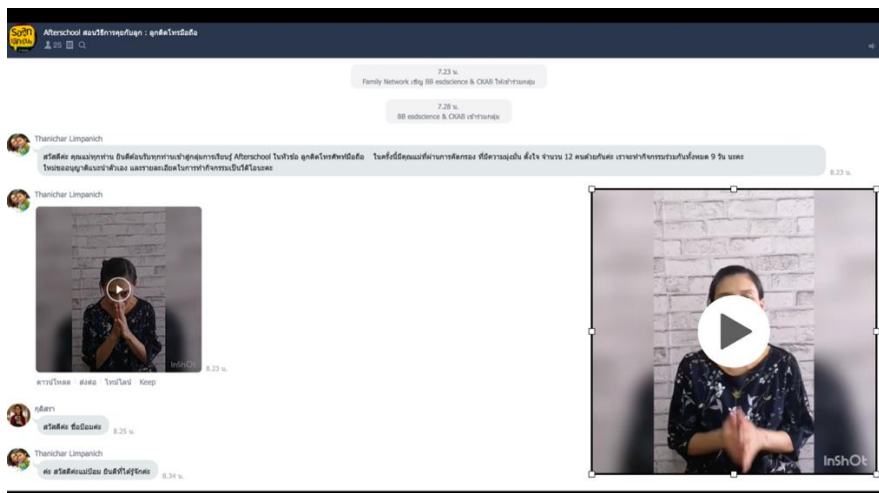
SPU
ภาคผนวก ข
การดำเนินการอบรมบนแอปพลิเคชัน
SRIPATUM UNIVERSITY

การดำเนินการอบรมบนแอปพลิเคชันไลน์

กลุ่มไลน์ในการฝึกอบรมสำหรับกลุ่มใหญ่

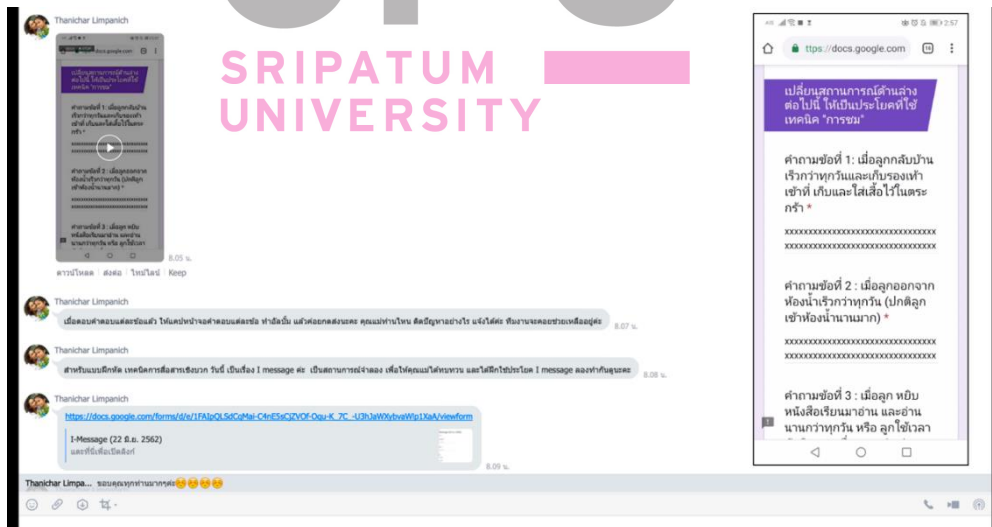
คลิปวิดีโอของแนะนำการเรียนรู้ในกลุ่ม

ภาพอธิบายผู้นำกลุ่มและพ่อแม่ที่ดูแลในกลุ่ม

คลิปวิดีโอของแนะนำการทำงานบ้าน

แบบฝึกหัดผ่าน Google form

คลิปวิดีโอที่ใส่ในฝึกการอบรม

<p>เทคนิคที่ 4 การลงโทษ</p> <p>3:05</p> <p>เทคนิคที่ 4 การลงโทษ การดู 659 ครั้ง · 5 เดือนที่ผ่านมา</p>	<p>เทคนิคที่ 3 สะท้อนความรู้สึก</p> <p>3:06</p> <p>เทคนิคที่ 3 สะท้อนความรู้สึก การดู 586 ครั้ง · 5 เดือนที่ผ่านมา</p>	<p>เทคนิคที่ 2 คำชม</p> <p>2:48</p> <p>เทคนิคที่ 2 คำชม การดู 754 ครั้ง · 5 เดือนที่ผ่านมา</p>	<p>เทคนิคที่ 1 I MESSAGE</p> <p>3:25</p> <p>เทคนิคที่ 1 I Message การดู 1.5K ครั้ง · 5 เดือนที่ผ่านมา</p>	<p>เทคนิคที่ 10 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี</p> <p>3:15</p> <p>เทคนิคที่ 10 สร้างความสัมพันธ์ที่ดี การดู 562 ครั้ง · 5 เดือนที่ผ่านมา</p>
<p>เทคนิคที่ 9 การแสดงความเห็นอกเห็นใจ</p> <p>3:14</p> <p>เทคนิคที่ 9 การแสดงความเห็นอกเห็นใจ การดู 378 ครั้ง · 5 เดือนที่ผ่านมา</p>	<p>เทคนิคที่ 8 การจัดการกับพฤติกรรมขี้บ่น</p> <p>2:54</p> <p>เทคนิคที่ 8 การจัดการกับพฤติกรรมขี้บ่น การดู 417 ครั้ง · 5 เดือนที่ผ่านมา</p>	<p>เทคนิคที่ 7 การให้คำปรึกษา</p> <p>3:01</p> <p>เทคนิคที่ 7 ให้คำปรึกษา การดู 378 ครั้ง · 5 เดือนที่ผ่านมา</p>	<p>เทคนิคที่ 6 การตั้งกฎเกณฑ์</p> <p>3:10</p> <p>เทคนิคที่ 6 การตั้งกฎเกณฑ์ การดู 480 ครั้ง · 5 เดือนที่ผ่านมา</p>	<p>เทคนิคที่ 5 การให้รางวัล</p> <p>2:42</p> <p>เทคนิคที่ 5 การให้รางวัล การดู 291 ครั้ง · 5 เดือนที่ผ่านมา</p>

รูปภาพสรุปเทคนิคที่ใช้ในการฝึกอบรม

The infographic is centered around the word "การฟัง" (Listening) in a yellow circle. It branches out into several related concepts:

- การรับฟังด้วยสายตา** (Active Listening): Represented by an eye icon.
- การรับฟังผ่านการสัมผัส** (Tactile Listening): Represented by a hand icon.
- การรับฟังผ่านการเรียน** (Learning Listening): Represented by a book icon.
- การเขียน** (Writing): Represented by a pen icon.
- การถามคำถาม** (Asking Questions): Represented by a question mark icon.
- การสะท้อนความรู้สึก** (Reflection of Feelings): Represented by a head with a question mark icon.
- การทวนความ** (Paraphrasing): Represented by a speech bubble icon.
- ฟัง ออ** (Listen Out): Represented by a speaker icon.
- พูดฟังคำรองคำ เพื่อฟัง พยากรณ์ เช่น ออ ออ** (Listen for cues to predict, e.g., "Oh, oh")

Surrounding the central diagram are several informational cards:

- I message** (Pink card): Explains the "I-message" technique for expressing feelings and needs without blaming others. It lists three steps: 1. Express your own feelings, 2. Express your needs, and 3. Express your feelings and needs. It includes a Thai translation and a URL: www.psu.ac.th/education.
- การฟัง** (Pink card): Lists four key listening skills: 1. ฟังอย่างตั้งใจ (Listen attentively), 2. ไม่ตัดสิน (Don't judge), 3. สั้นๆ ให้บ่อย (Keep it short and frequent), 4. หลีกเลี่ยงการบ่น (Avoid complaining).
- สะท้อนความรู้สึก** (Pink card): Explains the importance of reflecting feelings to build trust. It includes a Thai translation and a URL: www.psu.ac.th/education.
- ปัจจัยพื้นฐาน 12 ประการ** (Green card): Lists 12 basic factors for effective listening, such as "ฟังอย่างตั้งใจ" (Listen attentively) and "อย่าตัดสิน" (Don't judge).

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล นายสุรเสกข์ ยูทธิวัฒน์
สถานที่เกิด จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 14/5348 หมู่ที่ 14 ถ.กาญจนานิกะ ต.บางบัวทอง อ.บางบัวทอง
จ.นนทบุรี 11110
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการ บริษัท ทูลมอโร จำกัด/ ผู้ก่อตั้งเพจ
toolmorrow

สถานที่ทำงานปัจจุบัน 14/5348 หมู่ที่ 14 ถ.กาญจนานิกะ ต.บางบัวทอง อ.บางบัวทอง
จ.นนทบุรี 11110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549 สอ.บ (สถาปัตยกรรม) จาก มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ผลงานด้านการวิจัย

- 2562, “การพัฒนาการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารในครอบครัว”

ประสบการณ์ด้านการเป็นวิทยากร

- 2559 วิทยากรบรรยาย Creative Talk ครั้งที่ 6 "THE ONE BEHIND THE SCENE" ให้กับ บริษัท RGB72 จำกัด
- 2559 วิทยากรบรรยายเรื่อง การทำกิจกรรมเพื่อสังคม ให้กับนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตกล้วยน้ำไท
- 2558 วิทยากรบรรยาย เรื่อง การทำสื่อสีขาว ให้กับนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอแบค
- 2558 วิทยากรบรรยายเรื่อง รุ่นพี่แชร์ประสบการณ์รุ่นน้อง ให้กับ นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคยะลา

- 2557 วิทยากรบรรยายเรื่อง copy or inspire ให้กับ คณะสื่อสาร-
มวลชน มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- 2557 วิทยากรจัด workshop “บวก ลบ คูณ หาร” ให้กับสำนักงาน
บริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) (OKMD)
- 2556 วิทยากรบรรยายเรื่อง “I am hero” ให้กับ มูลนิธิศุภนิมิต (World
Vision)
- 2556 วิทยากรบรรยายเรื่อง “แนวทางการออกแบบการความคิด
สร้างสรรค์” ให้กับคณะ สถาปัตยกรรมเพื่อการออกแบบ มหา
วิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- 2555 วิทยากรบรรยายเรื่อง “แนวทางการออกแบบในโลกอนาคต?”
ให้กับสมาคมสถาปนิกสยาม
- 2554 วิทยากรสาธิตการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับมือเหตุการณ์น้ำ
ท่วม ในนิทรรศการ “ต้องรอด” Design for Disasters
- 2554 วิทยากรบรรยายเรื่อง “ถอดรหัสSMEs ไทยที่รวยได้ด้วย IDEA”
ให้กับผู้ประกอบการ ภาคใต้ ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม
- 2554 วิทยากรบรรยายเรื่อง “กระบวนการความคิดสร้างสรรค์” คณะ
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- 2554 ที่ปรึกษา โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้กับผู้ประกอบการ ของ
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 2553 วิทยากรบรรยายเรื่อง “กระบวนการความคิดสร้างสรรค์” ให้กับ
นักศึกษาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยศรีปทุม

รางวัลที่เคยได้รับ

- Talent Thai 2012
- รางวัลศิษย์เก่าดีเด่น ม.ศรีปทุม 2012
- Final List, Thai Creative Awards 2011 : (Design category) from The Office
of Knowledge Management and Development (OKMD), Thailand

- Shortlisted entries international designboom competition, DESIGN TIME - BREIL 2011
- Talent Thai 2011
- รางวัลศิษย์เก่าดีเด่น วิทยาลัยเทคนิคยะลา 2011
- Top 5 coming up designers in Thailand by surface asia magazine 2011
- Shortlisted entries green design for communication, iida 2010: green heart organized by designboom, in collaboration with Incheon Metropolitan City, KOREA
- The Winners of Good Design Awards 2010, Japan
- The Winners of Design Excellence Award 2010 ,Thailand
- Talent Thai 2010
- 36 Next young designer in Asia by DESIGNNET Magazine,2010
- Talent Thai 2009
- Qualified to Final round Eco design Award, Thailand 2008
- Honor Award from Thainox with the theme “Everyday living with Stainless Steel”, Thailand 2007
- Ought to Publicize Award 2007 from the Association Of Siamese Architects Under Royal Patronage with the theme “ASA NET”, Thailand 2007
- Best Idea Award 2006 from the Association Of Siamese Architects Under Royal Patronage with the theme “Waste”, Thailand 2006
- First Runner-Up 2005 from the Association Of Siamese Architects Under Royal Patronage with the theme “Missing Spirit”, Thailand 2005
- Qualified to be one of the thirty international level teams in year 2005 with theme “A Societies For All Ages”, UIA 2005
- Qualified to be one of the ten national level teams in year 2000 from the Association Of Siamese Architects Under Royal Patronage with the work “Gypsum House”, Thailand 2001